

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDE ÇALIŞAN
İŞÇİLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
TEDBİRLERİ BİLİNÇ DÜZEYİNİN
ARAŞTIRILMASI (ÇANKIRI İLİ ÖRNEĞİ)**

AYŞE NUR TOR

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

KAHRAMANMARAŞ 2021

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDE ÇALIŞAN
İŞÇİLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
TEDBİRLERİ BİLİNÇ DÜZEYİNİN
ARAŞTIRILMASI (ÇANKIRI İLİ ÖRNEĞİ)

AYŞE NUR TOR

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı

KAHRAMANMARAŞ 2021

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

(İmza)

AYŞE NUR TOR

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİ BİLİNÇ DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI(ÇANKIRI İLİ ÖRNEĞİ)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

AYŞE NUR TOR

ÖZET

Son zamanlarda sanayi ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte tüm dünyada birçok alanda gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Artan teknolojinin etkisiyle birlikte bütün işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği konusu önem arz ederek gelişim göstermiştir. Üretimin ve üretmenin devamlılığının sağlanması verimli bir şekilde gerçekleşmesi için iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olmaya, bu kavramın prosedürlerini uygulamaya, bu kavram hakkında gerekli uzman grubun oluşturulması ve eğitimlerin gerçekleştirilmesi konularına ihtiyaç vardır. Öncelikli olarak işçi sağlığı ve güvenliği dikkate alınarak gerçekleştirilen işlemler önem arz eder.

Araştırmada Çankırı İli Orman İşletme Müdürlüğünde çalışan işçilerin iş sağlığı ve güvenliği araştırılmıştır. Çalışanların görev aldığı yerel yönetimlerde maruz kaldığı sorunlar, iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgileri, bu konu hakkında alınan tedbirler, iş sağlığı ve güvenliği hususunda gerçekleştirilen eğitimler, prosedürler ve uygulamalar doğrultusunda çalışanların tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Çalışmada birebir şekilde anket yöntemi tekniği uygulanmıştır. Anket iki kısımdan oluşmaktadır. Öncelikli olarak katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için gerekli bilgiler sunulmuştur. İkinci kısımda ise iş sağlığı ve güvenliği konusu hakkında 25 adet soruya yer verilmiştir. Katılımcıların bu sorulara eksiksiz bir şekilde cevap vermeleri istenmiştir. Sonrasında gerekli istatistiki analizler gerçekleştirilerek katılımcıların eğitim durumu ve çalışma sürelerine göre karşılaştırmalar ortaya konmuştur.

Çalışmanın sonucunda; ankette yer alan soruların katılımcıların eğitim durumuna ve çalışma süresine göre farklılık ve değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Bu durumun sonuçlarına göre de çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orman İşletme Müdürlüğü, İş sağlığı ve Güvenliği, Meslek Hastalığı.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Endüstri Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Temmuz /2021

Danışman: Doç. Dr. Ferhat ÖZDEMİR

Sayfa sayısı: 71

**RESEARCH ON THE AWARENESS LEVEL OF OCCUPATIONAL HEALTH
AND SAFETY MEASURES OF WORKERS WORKING IN THE FOREST
MANAGEMENT DIRECTORATE (CANKIRI PROVINCE EXAMPLE)**

(M.Sc. THESIS)

AYŞE NUR TOR

ABSTRACT

Recently, with the development of industry and technology, developments have started to occur in many areas all over the world. With the effect of increasing technology, the issue of occupational health and safety has developed in all businesses. In order to ensure the continuity of production and generation, it is necessary to have knowledge about occupational health and safety, to apply the procedures of this concept, to form the necessary expert group about this concept and to carry out trainings. Initially it is important to take into account the health and safety of workers.

Occupational health and safety of workers working in Çankırı Provincial forestry operation directorate were investigated in the study. It is aimed to determine the attitudes of the employees in line with the problems that the employees are exposed to in the local governments where they work, their information about occupational health and safety, the measures taken on this issue, the trainings, procedures and practices on occupational health and safety.

In the study, one-to-one survey method technique was applied. The survey consists of two parts. Initially, necessary information was presented to determine the demographic characteristics of the participants. In the second part, 25 questions about occupational health and safety were included. Participants were asked to give complete answers to these questions. Following, necessary statistical analyzes were carried out and comparisons were made according to the educational status and working time of the participants.

As a result of the study; It has been determined that the questions in the survey differ and vary according to the education level and working time of the participants. Various guidelines have been developed according to the results of this situation.

Keywords: Forest Management Directorate, Occupational Health and Safety, Occupational Disease.

Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Forest Industrial Engineering, July / 2021

Supervisor: Assoc. Doç. Dr. Ferhat ÖZDEMİR

Co-supervisor:

Page number: 71

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans Tez çalışmamın gerçekleştirilmesinde, bana her anlamda destek olan, beni bütün bilgi birikimleriyle iyi bir şekilde yetiştiren çok değerli ve kıymetli danışman hocam; Doç. Dr. Ferhat ÖZDEMİR'e, İstatistik analiz yapılmasında yardımcı olan Sn. Prof. Dr. Hasan SERİN'e ile çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen ve hayatımın her evresinde bana maddi ve manevi her yönden destek olan Ailem'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

AYŞE NUR TOR

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGE LİSTESİ	vii
SİMGE ve KISALTMALAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı	2
1.2. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihçesi	3
1.3. Dünyada İş Sağlığı Güvenliği Kavramı ve Standartları	4
1.4. Türkiye’de İş Sağlığı Güvenliği ve Standartları	5
1.5. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temel İlkeleri	6
1.6. İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Kullanılan Standartlar	7
1.7. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi	8
1.8. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı.....	8
1.9. İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Kanun ve Uygulamalar	9
1.9.1. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu	9
1.9.2. OHSAS 18001 iş sağlığı ve iş güvenliği yönetim sistemi	9
1.10. İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Faaliyet Gösteren Uluslararası Kuruluşlar	10
1.10.1. ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)	10
1.10.2. Dünya Sağlık Örgütü (WHO).....	11
1.11. Meslek Hastalığı	11
1.11.1. Meslek hastalıklarının nedenleri	12
1.12. İş Kazaları.....	13
1.12.1. İş kazalarının nedenleri.....	14
1.12.2. İş kazalarının sınıflandırılması	14
1.13. Ormancılık	15
1.13.1. Dünyada ormancılık.....	15
1.13.2. Türkiye’de ormancılık	16
1.14. Orman İşletmeciliği.....	16
1.14.1. Orman İşletmelerinin Amaçları.....	17
1.14.2. Orman işletmelerinin görevleri	18
1.15. Ormancılık Alanında İş Kazaları	18
1.16. Ormancılık Alanında Meslek Hastalığı	19
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	20

3. MATERYAL ve METOT	24
3.1. Materyal	24
3.2. Metot.....	25
4. BULGULAR ve TARTIŞMA	27
5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	57
KAYNAKLAR.....	65
EKLER	69
ÖZ GEÇMİŞ.....	71

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Şekil 1.1. Orman alanları dağılımı, 2019.....	16
Şekil 4.1. Cinsiyete Göre Yüzdelik Dağılım	27
Şekil 4.2. Çalışma Sürelerine Göre Yüzdelik Dağılım.....	27
Şekil 4.3. Yaş'a Göre Yüzdelik Dağılım.....	28
Şekil 4.4. Eğitime Göre Yüzdelik Dağılım.....	28
Şekil 4.5. Çalışılan Kısımlara Göre Yüzdelik Dağılım	29

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 3.1. Çankırı Orman İşletme Müdürlüğü Orman Varlığı (OGM, 2021).....	24
Çizelge 4.1 Eğitim ve Çalışma Süresinin, Çalıştığım Kurumda İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Yeterli Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	30
Çizelge 4.2. Eğitim ve Çalışma Sürelerini, Çalışma Ortamında İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Afiş, Uyarı İşaretleri ve Levhalar İle İlgili Bilgi Sahibiyim Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	31
Çizelge 4.3. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Eğitimler, Uygulamalı Olarak Gösteriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	32
Çizelge 4.4. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Eğitim, Bilgilendirme ve Ehliyet İle İlgili Belgeler Kontrol Ediliyor ve Kayıt Altına Alınıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	33
Çizelge 4.5. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İşe Başlamadan Önce Uygun Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemeleri Eksiksiz Olarak Karşılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	34
Çizelge 4.6. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemelerinin Nasıl Kullanılması Gerektiği İle İlgili Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	35
Çizelge 4.7. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Kişisel Koruyucular Standartlarına Uygun, CE İşaretili ve Türkçe Kullanım Kılavuzu Bulunuyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	36
Çizelge 4.8. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım İşte Kullanılan Araçların Periyodik Bakım ve Kontrolleri Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	37
Çizelge 4.9. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Sahada İşe Başlamadan Önce Toplantı Yapılıyor, Kimin Hangi Görevde ve Nerede Çalışacağı İle İlgili Bilgilendirme Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	38
Çizelge 4.10. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İşe Başlamadan Önce Çalışacağım Saha Koşulları İle İlgili Bilgi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	39
Çizelge 4.11. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Sahada Kullanılan Araç ve Malzemelerin Bakımı Düzenli Bir Şekilde Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	40

Çizelge 4.12. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Saha Da Bir Kaza Ya da Devrilme Durumunda Sürücüye Zarar Vermemesi İçin Araçtaki Tüm Nesneler Sabitlenmiş Durumda Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	41
Çizelge 4.13. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İlk Yardım İle İlgili Gerekli Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	42
Çizelge 4.14. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Ekipte İlk Yardım Çantaları Mevcut ve İçindekiler İçerik Olarak Düzenli Olarak Kontrol Ediliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	43
Çizelge 4.15. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Konusunda (özellikle el işaretleri) Eğitimi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler..	44
Çizelge 4.16. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Yılda En Az Bir Defa Unutma, İhmal ve Tehlikeleri Küçümsemeye Bağlı Olarak Çıkabilecek Kazalar Hakkında Bilgi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	45
Çizelge 4.17. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Kaza Oluştığında Eksik Görülen Hususlarda Gerekli Tedbirlerin Alınmasıyla İlgili Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	46
Çizelge 4.18. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çarpma, Kesilme, Batma, Ezilme, Düşme Vb. Nedenlerle Oluşan Yaralara Nasıl ve Kim Tarafından Müdahale Edeceği Konusunda Bilgilendirme Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	47
Çizelge 4.19. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurum Tarafından Biyolojik Etkenlere Isıran ya da Sokan Yabani Hayvanlardan (kene, ayı, yılan, domuz, arı, vb.) Kaynaklanabilecek Rahatsızlıklara Karşı Önlemler Alınıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	48
Çizelge 4.20. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Saha da Canlı Tehlikelere Karşı Güvenlik Prosedürleri Hakkında Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	49
Çizelge 4.21. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Fırtına ve Yıldırım Tehlikesine Karşı Koruyucu Tedbirler Hakkında Bilgi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	50
Çizelge 4.22. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Birimde İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Eğitimler, Uygulamalı Olarak Gösterildi Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler	51
Çizelge 4.23. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Hava Karardığında Çalışma Durduruluyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	52
Çizelge 4.24. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Çalıştığım İşe Uygun Olarak Yorgunluğu Azaltmak İçin Uygun Aralıklarla Molalar Veriliyor ve İş Rotasyonu Uygulanıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	53

Çizelge 4.25. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurum Tarafından Belirli Dönemlerde Motive Edici Etkinlikler Düzenleniyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler.....	54
---	----

SİMGE ve KISALTMALAR DİZİNİ

FAO	: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
ISO	: Uluslararası Standardizasyon Örgütü
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
OHSAS	: İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

1. GİRİŞ

İş sağlığı ve güvenliği alanında öncelikle Avrupa ülkeleri önde olmak üzere son yıllar da birçok işletmelerde çalışanlara yönelik iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmaya başlanmıştır. Ülkemiz de ise bu konu ile ilgili kanun 20 Haziran 2012’de 6331 sayılı İş sağlığı ve güvenliği kanunu olarak yürürlüğe girmiştir. Her sektörde işlerin güvenilir bir şekilde yapılması, çalışanların güvenli bir ortamda işlerini yürütmesi, meslek hastalıklarının ortadan kaldırılması ve iş kazalarını minimum seviyeye indirmek için iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının bilinçli bir şekilde etkinliğinin devamlılığının sağlanması gerekmektedir (Elbir, 2019).

Sanayinin ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte bütün ülkelerde endüstriyel alanda gelişmeler hızlanmaya başlanmıştır. Bu hızlanmayla birlikte gelişmiş ülkeler arasında bir rekabet ilişkisi oluşmuştur. Sanayinin gelişmesiyle birlikte üretim artmış ve sanayi kolları çeşitlenmeye başlamıştır. Tüm bunların gelişimi sonucunda ülkelerde ekonomi hızlı bir şekilde büyümeye ve gelişmeye başlamış, artan güç ve para etkisi aslında hepimiz için önemli bir konu olan insanlık değerini görmezden gelmemize sebep olmaya başlamıştır. Bunun sonucunda da insan değerini yitirmiş ve bu sebeplerin etkisi ile istenmeyen kazaların artmasına neden olmuştur (Tetik, 2019).

Son zamanlarda artan sanayi sonucunda iş sağlığı ve güvenliği konusu en önemli ve en hassas konular arasında yer almaktadır. İnsanı konu alan her alanda güvenlik ve sağlık kelimeleri önem arz ederek etkisini göstermektedir. İnsanoğlu yaşamak için üretmeye üretmek için de güvenli ve sağlıklı alanlara ihtiyaç duymaktadır (Ceylan, 2018). Üretimin ve üretmenin iyi şartlar altında gerçekleşebilmesi için verimli ve etkin bir çalışma ortamının sağlanması gerekmektedir. Bu durumda da iş sağlığı ve güvenliği konusu ön plana çıkmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği alanı birçok farklı meslek disiplininin araştırma konusu olarak ele alınmaktadır. Tıp, Psikoloji, Mühendislik, Mimarlık gibi çoğu mesleğin çalışma alanını kapsamaktadır (Seyhan, 2009)

Farklı meslek disiplini olarak ormancılık sektörü de yoğun bir sektör olmasından dolayı iş sağlığı ve güvenliği alanında etkinliğinin devamlılığını sağlanması gereken bir sektördür.

Gerçekleştirilen yaptırımların ve kanunların oluşması ile ormancılık sektöründe de artık çalışmalar gerçekleşmeye başlamıştır. Birçok iş kollarına ayrılan ormancılık sektöründe yangın riski, kesici aletlerin ve makinelerin olması gibi nedenlerden dolayı tehlike derecesi yüksek ve çok tehlikeli olarak ifade edilmektedir. Aynı zamanda yeterli bilincin olmamasından dolayı iş kazalarına sebebiyet artmaktadır (Tetik, 2019).

Tüm bunların sonucunda iş sağlığı ve güvenliği bakımından yüksek ve çok tehlikeli risk grubuna dâhil olan bu sektörde iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları artırılmalı ve aynı zamanda çalışanlar bilinçlendirilerek bu konu hakkında bilgi sahibi olmalıdır.

İş merkezlerinde güvenli ve sağlıklı bir ortam yaratmak, iş kazalarını önlemek veya en az seviyeye indirmeye çalışmak, iş yerlerinde faaliyet gösteren çalışanların sahip oldukları haklara karşı bilgilendirerek anlatmak, meslek hastalıklarını ve iş kazalarını önlemek için gerekli olan tedbirleri almak ve sürekliliğini sağlamak iş sağlığı ve güvenliği alanının üzerinde durması gereken en önemli konulardan biridir (Greef ve Broek, 2004; Seyhan, 2009).

Orman İşletme Müdürlüğünde Çalışan İşçiler Açısından İş sağlığı ve Güvenliği Tedbirlerinin Değerlendirilmesi konulu bu çalışmada araştırmanın amacı çalışanların görev aldığı yerel yönetimlerde maruz kaldığı sorunları, alınan iş sağlığı ve güvenlik tedbirlerini, malzeme kullanımları ve yeterliliklerini, görevli personelin bilgi düzeyini belirlemektir. Tüm bu amaçlar doğrultusunda anket yöntem tekniği ile bilgilere ulaşılmış bu bilgiler bulgular kısmında değerlendirilerek gerekli öneriler araştırma kapsamında sunulmuştur.

1.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı

İş sağlığı ve güvenliği kavramı birçok farklı meslek disiplininin çalışma alanı olarak araştırılmaktadır. Bu nedenle de iş sağlığı ve güvenliği kavramı literatürde farklı birçok tanımı barındırmaktadır. Bu tanımlamalardan bazıları aşağıda ifade edildiği gibidir;

Bir işi meydana getirirken orada bulunan tüm kişilerin karşılaştıkları riskleri kaldırmak veya bu riskleri asgari seviyeye indirmek için gerekli önlemleri içeren bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Başbuğ, 2013).

İş sağlığı ve güvenliği kavramı işin gerçekleştiği ortamda işçilerin, orada yer alan araçlara karşı korunmasını, bu araçlardan meydana gelebilecek her türlü risklerin belirlenmesini ve bu risklere karşı ne şekilde önlem alınmasıyla ilişkili olarak ifade edilmektedir (Kılıç, 2006; Çakmaklı, 2019).

İş sağlığı ve güvenliği kavramlarının daha iyi açıklanabilmesi ve anlaşılabilmesi için öncelikle iş sağlığı kavramının ve devamında iş güvenliği kavramının net olarak bilinmesi gerekmektedir. Kavramlar ayrı ayrı değerlendirildiğinde her biri anlamsal açıdan önemli ifadelerle karşılık vermektedir. İkisinin birlikteliği ve bir arada kullanımı ise iş sağlığı ve güvenliği kavramının asıl amacını ve önemini ortaya koymaktadır (Centel, 1997; Ceylan, 2018).

Geçmişten günümüze kadar olan süreç boyunca teknolojinin gelişmesi ve sermayenin artmasıyla birlikte sanayileşme alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu önemli gelişmelerle birlikte güvenlik kavramı konusunda da önem arz edecek düzeyde de gelişmeler yaşanmıştır ve bu durum neticesinde de iş sağlığı ve güvenliği olgusu yeni bir boyut kazanmıştır (Gülşen, 2004).

İş güvenliği kavramı herhangi bir yerde çalışan çalışanların doğabilecek her türlü kaza ve tehlikeleri en aza indirmek ve engellemek için sağlık, uzmanlık ve hukuki anlamda düzenli çalışma bütünü olarak ifade edilmektedir (Uçak, 2011).

İş sağlığı ve güvenliği kavramı bireyler için ekonomik, sosyal, kültürel ve psikolojik oluşumların etkisiyle kişilerin geleceğini şekillendiren, etkileyen bir kavram olarak tarif edilmektedir (Demir, 2006;Çali, 2018).

Üretimde devamlılığın sağlanması, duraksamaların yaşanmaması, ürün verimliliğinin artırılması bu durumlar sağlanırken de çalışan her türlü işçinin her anlamda korunup güvenliğinin sağlanması iş sağlığı ve güvenliği kavramını açıklamaktadır (Durgun vd., 2015).

İş sağlığı ve güvenliği tanımı çalışmanın gerçekleştiği ortamda her türlü doğabilecek risk ve durumlara karşı meslek hastalıklarından tüm çalışanların bu durumlardan korunması için yapılan her türlü bilimsel ve sistemsel araştırmalar bütünü olarak ifade edilmektedir (Kahveci, 2019).

1.2. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihçesi

İş sağlığı ve güvenliği kavramının tarihsel gelişimi Rönesans ve reform dönemlerinin gerçekleştiği yıllara kadar dayanmaktadır. Bu yaşanan süreçlerde iş sağlığı ve güvenliği olgusuna verilebilecek en iyi örnek “Paracelsus’un” “De MorbisMetallici (15.yy)” isimli kitabı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitap da çalışanların karşı karşıya kaldığı risk ve tehlikelerden bahsedilmiştir ve aynı zamanda iş sağlığı ve güvenliği

kavramının amacı ve önemi ele alınmıştır. Bu yazardan sonra gelen en önemli bir eser ise “Agricola’nın” “De Re Metallica (15.yy)” isimli eseridir. Bu eserde ise yazar madenlerde çalışan çalışanların temiz olmayan havaya maruz kaldıklarını ve bu durumda çalışanlar için risk ve tehdit oluşturduğunu öne sürmektedir (Çiçek ve Öcal, 2016).

Sermayenin artması, insan gücünün zayıflaması, teknolojinin ve sanayinin gelişmesiyle birlikte iş sağlığı ve güvenliği olgusu daha da fazla önemli bir hale gelmiştir (Çiçek ve Öcal, 2016).

Dünya da İngiltere de iş sağlığı ve güvenliği kavramı ile ilgili birçok önemli adımlar atılmıştır. Öncelikli olarak Küçük yaşlarda çalışmak zorunda kalan ve çalışmaya başlayan çocuklar için yasal mevzuatlar gündeme getirilmiştir (Yılmaz, 2012). Daha sonralarında ise bu ülkede baca temizliği için çalışan işçilerde görülen kanser hastalığı ülkenin ileri gelenlerini harekete geçirmiştir ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda önemli adımlar atılarak bu kavramla ilgili kanun çıkarılmıştır. Bir diğer atılan önemli adım ise fabrikalar da çalışan işçiler için çıkarılan kanun ilk kanun olarak nitelendirilmektedir (Erkul, 1988).

İngiltere de başlayan bu uygulama ve düzenlemeler tüm Avrupa’ya yayılmaya başlamıştır. İngiltere’den sonra İsviçre, Fransa ve Almanya iş sağlığı ve güvenliği konusunda önemli adımlar atan ülkeler arasına girmişlerdir (Çiçek ve Öcal, 2016).

Türkiye’de ise iş sağlığı ve güvenliği kavramı ile ilgili düzenlemeler ve uygulamalar geç başlamış olsa da ilk olarak Tanzimat dönemi ile birlikte bu kavramın önemi dile getirilmiştir. Daha önceki yıllara bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği kavramı ile ilgili Türkiye de çalışanların korunduğu fakat kanunların ve yönetmeliklerin yürürlüğe girmedigi bilinmektedir. Osmanlı ve Avrupa devletlerinin karşılıklı ilişkilerinin iyi olması ve sanayileşme sürecinin ülkemize ulaşmasıyla birlikte iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerekli adımlar atılmaya başlanmıştır (Çiçek ve Öcal, 2016).

1.3. Dünyada İş Sağlığı Güvenliği Kavramı ve Standartları

İş sağlığı ve güvenliği kavramının önemli bir bölümünü oluşturan meslek hastalığı ile ilgili Dünya Sağlık Örgütü’nün(WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü’nün(ILO) bu kavramla ilgili istatistikleri bulunmaktadır. Bu istatistiklere göre Dünya Sağlık Örgütü’nün yapmış olduğu açıklamada dünya üzerinden her sene 11 milyon yeni meslek hastalığı ortaya çıkmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü’nün yapmış oldukları araştırmaya göre ise

dünya genelinde her sene 160 milyon kişi meslek hastalığı ile karşı karşıya kalmaktadır (ÇSGB, 2012;Tor, 2015).

İş kazaları gelişmiş olan ve gelişmekte olan ülkeler bazında karşılaştırıldığında gelişmekte olan ülkelerde bu kazaların oranlarının yüksek seviyelerde oldukları gözlemlenmektedir. Sigortalı çalışan olma durumu iş kazalarının seviyesinin belirlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Yapılan bir çalışmaya göre sigortasız çalışanlarda ölümle sonuçlanan iş kazası oranı sigortalı çalışanlara göre daha fazla seviyelerde yer almaktadır (Karadeniz, 2012;Tor, 2015).

Dünya genelinde iş sağlığı ve güvenliği konusu hakkında son zamanlarda yapılan uygulamalarla hem meslek hastalıklarının hem olası iş kazalarının azaltılması ve en az seviyeye indirilmesi amaçlanmaktadır. Fakat gelişmekte olan ülkeler açısından bu durum tam anlamıyla yeterli olmamaktadır.

Dünya genelinde iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları için kullanılan birçok yönetim sistemleri ve standartlar mevcuttur. Uluslararası alanda kabul edilen bu sistemler ise şu şekildedir;“ILO(InternationalLaborOrganisation) İş sağlığı ve güvenliği rehberi, OHSAS(OccupationalHealthandSafetyAssessment Series) 18001, OHSAS 18002, OSHA AS/NSZ 4804, OSHA AS/NSZ 4360, ISA 2000, BS 8800 ve NPR 5001” olarak ifade edilmektedir (Özkılıç, 2005;Tor, 2015).

1.4. Türkiye’de İş Sağlığı Güvenliği ve Standartları

Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği kavramı ilk olarak 1999 yılında Uluslararası Standartlar Organizasyonu tarafından (ISO) kabul edilerek OHSAS 18001 standardı olarak 2008 yılı Nisan ayı itibariyle Türk Standartlar Enstitüsü tarafından İSG yönetim sistemi şekliyle kabul edilmiştir (TS18001, 2018). İş sağlığı ve güvenliği açısından önemli yenilikler ve değişimler getiren bir diğer standart ise Uluslararası çalışma örgütleri, kurum, kuruluş ve birçok ülkelerin katılımlarıyla gerçekleşen sadece Uluslararası Standartlar Organizasyonu tarafından meydana gelmemiş olan ISO 45001 standartdardır.

Bu standartla birlikte iş sağlığı ve güvenliği konusunda daha güvenli ortamların oluşturulmuş, çalışanlar açısından can ve mal kayıplarının en az seviyelere indirilmiş, işveren ve çalışanların güvenlik performansı konusunda yenilikler getirilmiştir. Aynı zamanda bu güvenlik yönetim sistemi ile birlikte üretimde devamlılık getirmekte, kurum ve kuruluşlarda bu sistemin kullanılması güvenilirlik ve fayda sağlamaktadır (Tor, 2015).

Ülkemizde de sanayi ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte iş sağlığı ve güvenliği konusunda birçok sorunlar beraberinde gelmiştir. Bu sorunlar işçilerinin sağlığını ve işin verimini de etkilemektedir. SGK'nın istatistiklerine göre ülkemizde iş kazaları oldukça yüksek seviyelerde görülmektedir. Dünya da iş kazaları oranı %44 iken Türkiye'de bu oran %99'dur. Meslek hastalığı ise dünyada görülme oranı %56 seviyelerindeyken, ülkemizde ise %1 oranında gerçekleşmektedir. Ülkemizde meslek hastalığının bu kadar düşük seviyelerde görülmesi bu hastalıkları engellemeye karşı etkili bir planımızın olmadığını ve aynı zamanda tedavi, teşhis konusunda da zayıf olduğumuzu göstermektedir (Yılmaz, 2015).

1.5. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temel İlkeleri

İş sağlığı ve güvenliği birçok meslek disiplini içinde barındıran bir kavramdır. Bu durumdan dolayı her meslek alanında, her araştırma alanında veya her çalışma ortamında bu kavramın benimsenebilmesi ve öncülük etmesi için belirli birkaç temel ilkeleri barındırması gerekmektedir. Bu temel ilkelerden birkaçı aşağıda ifade edildiği gibidir;

- Öncelikli olarak iş sağlığı ve güvenliği alanında en önemli etken insandır. Her türlü plan, işleyiş, olay ve durumlar insana göre şekillenmelidir. Üretim öncelikli amaç olmamalıdır.
- İş sağlığı ve güvenliği alanında asıl en önemli nokta koruyucu hizmetlerdir.
- İş ve sağlık birbirinden ayrılamaz bir bütündür. Her işte çalışanların sağlığı gözetilerek üretim yapılmalıdır. Aynı zamanda çalışanın ve ailesinin sağlığı arasında da bir ilişki vardır. İki kavram birbirinden bağımsız değildir. Sağlık hem korunup hem geliştirilmeye devam edilmelidir.
- İş sağlığı ve güvenliği gerekli bilgi birikimine sahip, alanında uzman kişilerden oluşmaktadır.
- İş sağlığı ve güvenliği alanında tarama araştırmaları, istatistik çalışmaları ve diğer tüm araştırmalar önemli bir yere sahiptir.
- Teknolojinin ve bilimin sürekli gelişim ve değişim içinde olması sebebiyle iş sağlığı ve güvenliği alanı da sürekli gelişim ve değişime ihtiyaç duymaktadır. Bu sebeple bu alanda gerekli eğitimlerin yenilenerek verilmesi gerekmektedir.
- İş, hukukun bir parçası olarak yer almaktadır. Hukuki bir bütünlük ifade etmektedir. Bu yüzden bu alanda işveren ve çalışanlar için ayrı ayrı politikalar oluşturulmalıdır.

- İş sağlığı ve güvenliği kavramları ayrı ayrı bir bütündür. Birbirinden bağımsız düşünülemez (Seyhan, 2009).
- Çalışma ortamı veya işyeri öncelikli olarak çalışanların sağlık ve güvenlik durumları gözetilerek planlanmalı, tasarlanmalı ve geliştirilmelidir.
- Meslek hastalığı veya iş kazasına uğramış kişiler için iyileştirmek amacıyla belirli yerler kurulmalıdır. Bu şekilde iş kazalarının ve meslek hastalıklarının olumsuz etkileri azaltılmış olacaktır.
- İş sağlığı ve güvenliği işçiler için bir haktır. İşçiler bu hakkın geliştirilmesi ve devamlılığının sağlanması için bir işveren kadar söz hakkına sahip olmalıdır.
- İş sağlığı ve güvenliği alanında belirlenen politikalar doğrultusunda bu politikaların denetlenmesi için uygun sistem olmalıdır (Baloğlu, 2012).

Çalışanların güvenliğini sağlayabilmek aynı zamanda sağlığını koruyabilmek, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını en az seviyeye indirmeye çalışmak ancak bu temel ilkelerin her koşulda benimsenmesi ile olacaktır.

1.6. İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Kullanılan Standartlar

İş sağlığı ve güvenliği konusunda ülkemizde kullanılan standartlar şu şekildedir; “ISO14001 Çevre Yönetim Sistemi, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve son olarak SCC Yüklenici Güvenlik Sertifikalarıdır”. Bu standartların açıklamaları kısa bir şekilde aşağıda özetlenmiştir.

ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi: İş alanında gerçekleştirilen işlemlerin çevreye verebileceği zararı en aza indirmek veya bu zararın tamamen ortadan kalkmasını sağlamak için verilebilecek bütün mücadeleleri kapsayan bir sistem olarak tanımlanmaktadır.

ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi: İş alanında gerçekleştirilecek kalite yönetimlerinin uygun belgeleme yoluyla gerekli bütün şartları sağlaması adına gerçekleştirilen yönetim sisteminin adı olarak tanımlanmaktadır.

OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi: İş alanlarında gerçekleştirilecek her türlü faaliyetlerde çalışan ve işverenlerde dahil tüm personellerin öncelikli sağlığını ve güvenliğini sağlamayı amaçlayan, herhangi bir sebepten dolayı doğabilecek tehlike ve risklerin en aza indirilmesini gerçekleştirmek ve iş kazaları ile meslek hastalıklarının önüne geçebilmek adına gerçekleştirilecek bütün faaliyetleri içeren sistemin adıdır.

SCC Yüklenci Güvenlik Sertifikası: Peyzaj mimarlığı mesleğinde çalışan çalışanlar olmak üzere, kimya, petrol ve inşaat alanları gibi bu sektörde çalışan tüm bireyleri ilgilendiren güvenlik sertifikasıdır(Seyhan, 2009).

1.7. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi

Gelişen teknoloji ve ilerlemenin sonucunda farklı iş kollarının oluşması aynı zamanda risk ve tehlikeleri de beraberinde getirmiştir. Bu risk ve tehlikelerin önüne geçmek amacıyla İSG hakkında gerekli önlemlerin ve tedbirlerin alınması gerekmektedir. Meslek hastalıklarını en aza indirmek, iş kazalarını önlemek iş sağlığı ve güvenliğinin önemini ortaya koymaktadır (Durdu, 2006).

İş alanında gerçekleşen iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucunda hem işveren hem çalışan hem de çalışanların aileleri gerek sosyal ve ekonomik anlamda gerekse de ruhsal anlamda pek çok sıkıntı yaşayabilmektedir. İş alanında gerçekleşen ölüm ise çalışanın ve ailesinin karşı karşıya kalabileceği en tehlikeli durumlardan biridir. Bu durumların en az seviyede yaşanması ya da hiç yaşanmaması için gerçekleşecek durumlar iş sağlığı ve güvenliğinin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır(Kaplan, 2013).

Meslek hastalığı ve iş kazalarının önüne geçilmesinin en önemli yolu eğitimidir. Gerek işverenin gerekse çalışanın kısaca tüm personelin İSG hakkında önemli derecede bilgi sahibi olması gerekmektedir ve bununla ilgili eğitimler almalı, aynı zamanda bu eğitimlerin devamlılığını sağlamalıdır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın verilerine göre iş alanlarında ki en büyük eksiklik eğitimsizliktir. Aynı zamanda Bakanlığın yapmış olduğu araştırmaya göre ülkemizde İSG hakkında gerekli yönetim sisteminin olmadığı görüşü de bildirilmiştir(Yıldırım, 2010).

1.8. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı

İSG'nin temel amacı çalışan bir alanda işveren dahil tüm personelin sağlığını ve güvenliğini korumak, verimliliği en iyi düzeyde yerine getirmek ve tüm personelin çalıştığı alanda hoşnut olmalarını sağlamaktır (Şahin, 2010).

İSG'nin temel amacı dışında farklı birçok amacı da bulunmaktadır. Bu amaçlar şu şekildedir;

- İş alanında meydana gelen iş kazalarını ve meslek hastalıklarını tespit işlemini gerçekleştirerek tedaviler için gerekli bütün koşulları sağlamak

- İşveren ve çalışanlar arasında gerekli uyum ve düzenin sağlanması
- Çalışılan alanda hijyenin önemini vurgulayarak bunun için gerekli bütün önlemlerin alınması
- Çalışan ve işverenlerin güvenliklerini sağlamak kadar işletmelerin de güvenliklerinden sorumlu olmak
- İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleyerek iş alanında en yüksek verimliliğin sağlanmaya çalışılması şeklinde sıralanmaktadır (Şahin, 2010; Öztürk, 2016).

1.9. İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Kanun ve Uygulamalar

1.9.1. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu

6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunun 1. Maddesine göre İSG'nin amacı şu şekilde ifade edilmiştir.” İşveren ve çalışanlar için iş alanlarında iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, sürdürülebilirliğinin devam etmesi ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi ve çalışan ile işverenlerin görev ve sorumluluklarını düzenlemektir” ifadesiyle yer almıştır.

6331 sayılı kanunun 2. Maddesi ise ”Özel sektör ve kamuya ait tüm çalışanlara(işveren, işveren vekil, stajyer ve çırak) faaliyet konularına bakmaksızın uygulanır” ifadesi yer almaktadır.

6331 sayılı kanunun 4.maddesine göre işverenler tüm çalışan personelleri için sağlık ve güvenliği sağlamak zorundadır. Aynı zamanda iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi vermeyi, eğitimler düzenlemeyi de gerçekleştirmek zorundadır. İş alanlarında İSG tedbirlerine uygunluğu kontrol etmenin yanı sıra, gerekli bilgi ve talimatlarla risk değerlendirmesini de gerçekleştirmek zorundadır (ÇSGB, 2012).

1.9.2. OHSAS 18001 iş sağlığı ve iş güvenliği yönetim sistemi

OHSAS 18001 yönetim sistemi meslek hastalıklarını ve iş kazalarını minimum seviyeye indirmek amacıyla iş sağlığı ve güvenliği alanında oluşturulmuş bir şartnamedir. Hastalık ve kazaların en az seviyeye indirilmesinin yanı sıra İSG için hukuki süreçleri de yerine getirmeyi amaç edinmiştir. Aynı zamanda doğabilecek her türlü risk ve tehlikelere karşı önlemler alınmasını amaçlamaktadır(Ofluoğlu, 2005;Öztürk, 2016).

OHSAS 18001'in çalışan ve işveren açısından birçok faydası bulunmaktadır. Bu faydalar şu şekilde ifade edilmiştir;

- Rekabetin üstünlüğünü sağlamak

- Ulusal ve uluslararası yasalarda geçerli olan standartlarda maliyet miktarını düşürmek
- Bilgi ve motivasyon düzeyini artırmak
- Gerekli uygun koşulların sağlanması ile birlikte üretim verimliliğinin ve çalışma verimliliğinin artması
- Kar oranının artmasını sağlamak
- İSG faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yayılmasını ve devamlılığını sağlamaktır (Güçlü, 2007).

1.10. İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Faaliyet Gösteren Uluslararası Kuruluşlar

1.10.1. ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)

1919 Versailles Antlaşması ile birlikte ortaya çıkan daha iyi bir hayat koşulları sağlamak amacıyla işveren ve çalışanları beraber hareket etmeleri konusunda destekleyen bir kuruluştur.

ILO'nun amaçlarının bazıları ise şu şekilde anlatılmaktadır;

- Evrensellik ve sosyal adalet kapsamında bireylerin eşitlik, saygınlık, adalet ve güvenlik konularında kişilere uygun bir şekilde iş bulmayı amaçlamaktadır.
- Yaşam düzeyinin artmasını sağlayarak ortak refaha en iyi şekilde katkı sağlamayı amaçlamaktadır.
- Bütün çalışan işçilerin ve ailelerinin sağlık ve güvenlik anlamında her şekilde korumayı amaçlamaktadır.
- Sosyal güvenlik önlemlerini geniş bir çerçeveye yayarak bütün bireyler için tam anlamıyla bir politika oluşturma
- Sadece sağlık ve güvenlik alanında değil aynı zamanda yiyecek, kültür ve barınma koşulları bakımından da düzenli bir seviyeye gelmeyi amaçlamaktadır.
- İşveren ve çalışanlar arasında ortak hareket etmeyi sağlayarak üretimin iyileştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Uluslararası çalışma örgütü (ILO) hayat ve iş koşullarını iyileştirme, insan haklarını bilme ve tanıma, kural verme etkinliği kapsamında üç yanlılık ilişkisine dayanan tek uluslar arası örgüt olarak tanımlanmaktadır (Öcal, 2010).

1.10.2. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) amacı bütün insanları mümkün olabilecek en üst seviyede sağlık düzeyine ulaştırmayı amaçlamaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün bir takım amaçları ise şu şekilde ifade edilmektedir;

- Pandemi ve epidemik gibi hastalıklarda bu salgınları ortadan kaldırmak için gerekli olan bütün faydayı sağlamayı ve teşvik etmeyi amaçlamaktadır.
- Sağlığın geliştirilmesi ve ilerlemesi için katkı sağlayan bilim dalları ile beraberlik sağlayarak ortak hareket etmeyi amaçlamaktadır
- Gerekli görüldüğünde diğer uzman kuruluşlarla bir araya gelerek ekonomik, eğlence, beslenme vb gibi durumların iyileştirilmesini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.
- Sağlık konusu hakkında yapılan bütün araştırmaları desteklemek ve aynı zamanda teşvik etmeyi amaçlamaktadır.
- Anne ve çocuk sağlığı hakkında gelişimlerde bulunmak ve çocuğun bulunduğu çevre ile değişime açık olması halinde uyum içinde yaşamasını sağlamayı amaçlamaktadır.
- Ruh sağlığı konusunda özellikle bireyler arasında düzenli ve uyumlu bir şekilde yaşamayı amaçlamaktadır.
- Sağlık konusu hakkında toplumun aydınlatılmasına katkıda sağlamak ve bu konuda her türlü tavsiyelerde bulunmayı, her türlü eğitimleri vermeyi amaçlamaktadır.
- İstatistik dâhil birçok hizmetin teknik ve idari hizmetlerinin devamlılığını sağlamayı amaçlamaktadır (Öcal, 2010).

1.11. Meslek Hastalığı

Meslek hastalığı sigortalı olarak görev yapan bir işçinin işin gerçekleşmesi sırasında meydana gelebilecek geçici veya kalıcı bedensel ve ruhsal hastalık olarak tanımlanmaktadır (Müngen, 2004).

İşçinin çalıştığı iş ile karşı karşıya kaldığı meslek hastalığı arasında mutlaka bir nedensellik ilişkisi vardır. Meslek hastalığının insan bedeninden kaynaklanan bir hastalıkla ilgisi yoktur. Gerçekleştirilen iş sırasında herhangi bir dış etmenden kaynaklanan bir etmen olarak belirtilmektedir. Meslek hastalığı devamlılığı olan, maruz kalınan sağlık

probleminin ilerleyici olması ve bütünüyle mesleki özellikler içermesidir. İş kazaları ve meslek hastalığını da birbirinden ayıran en önemli sebep budur(Nuri, 1994;Güneysu, 2016)

“Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü” kapsamında meslek hastalıkları sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmaya göre meslek hastalıkları; mesleki bulaşıcı hastalıklar, fiziksel etkilere kaynaklanan hastalıklar, kimyasal etkiler sonucunda doğabilecek hastalıklar, mesleki cilt hastalıkları ve mesleki solunum sistemi hastalıkları olmak üzere beş kategoride incelenmektedir (Güneysu, 2016).

Meslek hastalığını etkileyen birçok etmenler bulunmaktadır. Bu etmenler ise şu şekilde ifade edilmiştir; kalıtsal faktörler, bulunan ortamın psikolojik, sosyal, fiziki ve biyolojik yapısı, bulunan alandan doğabilecek etmenler ve kişisel faktörler olarak belirtilmiştir (Odaman, 2006).

1.11.1. Meslek hastalıklarının nedenleri

Meslek hastalıklarının biyolojik, kimyasal, ergonomik, tozlardan kaynaklı ve fiziksel olarak nedenleri sayılmaktadır. Bu nedenler aşağıda kısaca özetlenmiştir(Yanturalı, 2015;Güneysu, 2016).

Biyolojik nedenli meslek hastalığı: Tarım alanında ve sağlık alanında çalışan kişilerde genel olarak daha fazla görülmektedir. Biyolojik etkilere bağlı olarak tarım alanında çalışan kişiler de en çok rastlanan meslek hastalığı şarbon olarak bilinmektedir. Sağlık alanında çalışan bireyler de özellikle laboratuvar ortamında birçok enfeksiyonel etkilere maruz kalmaktadır

Kimyasal nedenli meslek hastalığı: Yaş, cinsiyet, maddenin zehir özelliği, kişisel duyarlılık, maddenin vücuda giriş yolu, maruz kalma süresi gibi faktörlere bağlı olarak çalışan bireylerde kalıcı hastalıklara sebep olabilmektedir. Erken yaşlarda oluşabilen görme problemleri, damar hastalıkları, sürekli kilo kaybı, zayıflamış kas refleksleri ve Parkinson gibi hastalıklar kimyasal maddelerin sebep olduğu meslek hastalıklarından bir kaçıdır.

Ergonomik nedenli meslek hastalığı: Ergonomi insan anatomisini göz önüne alarak insan-alet-çevre uyumunun etkinliği kapsamında iş alanı ve bu alanda çalışan bireyler arasında ilişki kuran bir araştırma geliştirme aracı olarak tanımlanmaktadır. Ergonominin asıl amacı farklı sağlık problemlerini en aza indirmek veya ortadan kaldırmak, verimliliğin ve üretkenliğinin devamlılığını sağlamaktır(Yörük, 2006).

İş yerlerinde çalışan bireyler için ortam şartları ergonomik koşullara göre düzenlenmelidir. Aksi halde el, sırt ve vücudumuzun diğer organlarını da ilgilendiren pek çok meslek hastalığına sebebiyet vermektedir.

Tozlardan kaynaklı meslek hastalığı: Meslek hastalığının en önemli grubunu tozlardan kaynaklı etmenler oluşturmaktadır. Çalışma alanında toza maruz kalan bireylerde genel olarak akciğer hastalıkları görülmektedir.

Fiziksel etmenlere bağlı meslek hastalığı: Yüksek basınç, gürültü, olağanüstü seviyede görülen iklim koşulları, ekranlı araç ve aletlerle çalışma, soğuk ya da sıcak çalışma koşulları gibi etmenler fiziksel faktörler olarak sıralanmaktadır. Fiziksel etmenlere bağlı olarak meydana gelen gürültü faktörü çalışanları olumsuz yönde etkilemektedir. Belirli bir desibelin üzerinde yer alan sesler hem psikolojik anlamda hem de fiziksel anlamda birçok etkiye sebebiyet vermektedir. Aynı zamanda çalışan alanın çok sıcak veya çok soğuk olması da bireyleri doğrudan etkileyebilmektedir. Ekranlı araç veya aletlerle çalışan işçilerde, özellikle ekran ışıklarından kaynaklı yorgunluk, baş ağrısı gibi rahatsızlıklar görülmektedir (Yanturalı, 2015; Güneysu, 2016).

1.12. İş Kazaları

İş kazası sosyal güvenlik hukuku tanımına göre kazanın dıştan gelen bir etkene bağlı olması, ani olması ve çalışanın dışında gerçekleşmesi ve bir kaza özelliği taşıması gerekmektedir. Herhangi bir sebeple dıştan gelen etkenin çalışanı zarara uğratmış olması gerekir şeklinde tanımlanmaktadır (Karaca, 2013).

6331 sayılı İş sağlığı ve güvenliği kanuna göre iş kazası; işin gerçekleştiği sırada ya da işi alanında belirli etmenler ile meydana gelebilecek yaralanma, bedenin engelli hale gelmesi veya ölümle sonuçlanması şeklinde tanımlanmıştır (6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu, 2012).

Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre iş kazası genellikle yaralanmalarla sonuçlanan, makinelerin, alet ve araçların zarara uğraması, üretimin ve verimliliğin kısa sürede olsa durması ve aniden gerçekleşen olaylar olarak tanımlamaktadır (Gençer, 2014).

Başka bir tanıma göre ise iş kazası; aniden beklenmedik bir şekilde meydana gelen, can ve mal kayıplarıyla sonuçlanan etkenlerin bütünü olarak tanımlanmaktadır (Uysal vd., 2015).

1.12.1. İş kazalarının nedenleri

Teknolojinin gelişmesi, alet ve makine kullanımlarının artması ve bunların etkisi ile birlikte iş sağlığı ve güvenliği alanında farklı sağlık ve güvenlik sorunları meydana gelmektedir. Değişimler hem çalışanları hem de işverenleri etkilemektedir. Bu durumda da gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda iş kazaları meydana gelmektedir(Yılmaz, 2013).

İş kazalarının birçok nedeni bulunmaktadır. Bu nedenlerin birkaçı şu şekilde ifade edilmiştir;

- İş kazalarına karşı yeterli önlemlerin alınmaması
- Kurumların gerekli ve yeterli denetimleri gerçekleştirmemesi
- İş sağlığı ve güvenliği konusunda işveren ve çalışanların gerekli düzeyde bilince sahip olmamaları
- Çalışılan ortamda veya çevrede ısı miktarının yeterli düzeyde olmaması
- Genellikle iş kazalarının makine veya aletlerden, ani olaylardan ve çevre şartlarından kaynaklanması şeklindedir (Arpa ve Çakı, 2018;Camkurt, 2007;İnce, 2019).

Bu gibi birçok nedenlerle iş kazalarının ülkemiz olarak önüne geçilememesinin en büyük sebepleri, iş sağlığı ve güvenliği alanında işveren ve çalışan gruplarında yeterli seviyede bilincin oluşturulamamış olmasıdır. Teknolojinin gelişmesi, yerli makinelerin kullanımı ve sanayinin gelişmesi gibi etmenler birçok yararı beraberinde getirdiği gibi farklı zararlara da sebep olabilmektedir. Bu zararların önüne geçilmesi için bu alanlarda gerçekleşen değişimler bilinçli bir şekilde takip edilmeli ve devamlılığı sağlanmalıdır(Yılmaz, 2013).

1.12.2. İş kazalarının sınıflandırılması

İş kazaları psikolojik, fiziksel ve sosyolojik etmenlerden kaynaklı olarak gerçekleşmektedir. İş kazaları yaralanmanın ağırlığına göre, yaralanmanın cinsine göre ve oluş cinsine göre olmak üzere üç kısımda incelenmektedir.

Yaralanmanın ağırlığına göre kazalar: ölüm ile sonuçlanan kazalar, iş de çalışmayı devamlı olarak engelleyen kazalar, tedavi ihtiyacı gerektirmeyen kazalar ve işten uzaklaşmayı gerektiren kazalar olarak dört kısımdan oluşmaktadır.

Yaralanmanın cinsine göre kazalar: ruhsal ve sinirsel etkilere sebep olan kazalar, baş yaralanmaları, dirsek ve ayak yaralanmaları, iç organların yaralanmaları, göğüs kafesi yaralanmaları gibi vücudun birçok organında yaralanmaya sebep olan kazalardır.

Oluş cinsine göre kazalar: yanma, aletlerden meydana gelebilecek kazalar, ezilme, sıkışma, incinme, düşme, patlama ve elektrik kaynaklı kazalar olarak sınıflandırılmaktadır (Kohn vd., 1991).

1.13. Ormancılık

Ormanlar tüm insanlık adına çok önemli bir kaynak olarak yerini almaktadır. Ülkemiz ve dünyamız için ormanlar birçok öneme sahiptir. Ormanlar insanlara barınma, dinleme, temiz hava, yakıt gibi birçok imkânları sağlamaktadır. Aynı zamanda ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda da faydayı beraberinde getirmektedir. Orman Genel Müdürlüğü'nün yapmış olduğu tanıma göre ormanlar farklı veya aynı birçok ağaç türünün kapallılık etkisi oluşturarak bulunduğu toprak veya yer üzerinde canlı ve cansız çevreyle etkileşim içinde bulunan bir sistem olarak tanımlanmaktadır(OGM, 2021).

Nüfusun hızlı bir şekilde artış göstermesi, şehirleşmenin de nüfus artışına göre daha da fazla artış göstererek ilerleme göstermesi ve aynı zamanda sanayileşmenin artmasıyla birlikte doğal kaynaklarımıza olan ihtiyaçlar günden güne artış göstermiştir. Bu artışla birlikte ormanlar insanlar için daha da önemli bir hale gelmiştir. Fakat isteklerin ve ihtiyaçların çeşitlenerek artması orman ekosisteminin zarar görmesine sebep olmuştur. Bu durumların yanında küresel ısınma, hava kirliliği, biyolojik çeşitliliğin azalması, iklim değişiklikleri gibi etmenler de ormanlar üzerinde farklı birçok zarar meydana getirmiştir (Yılmaz, 2018).

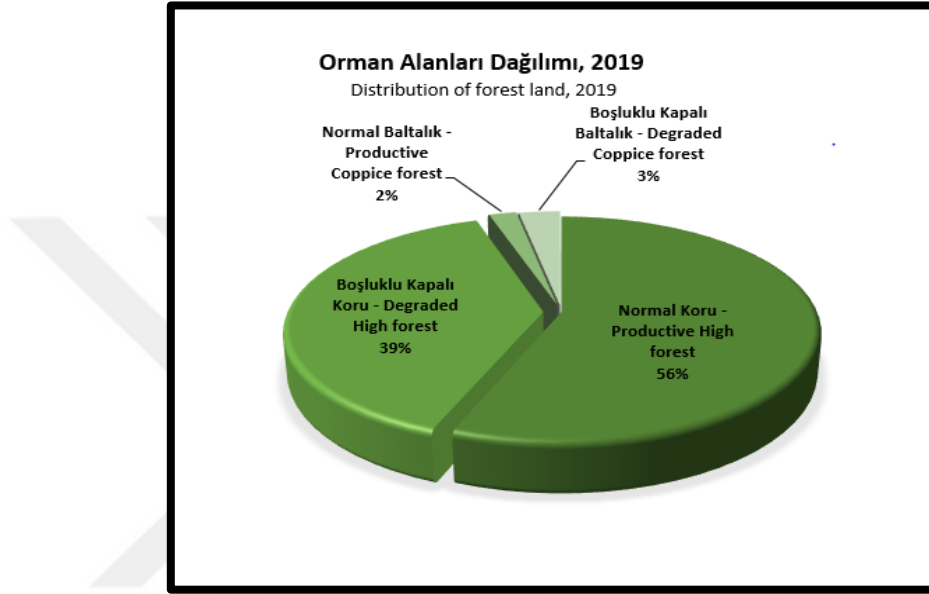
1.13.1. Dünyada ormancılık

Ormancılık konusunda dünya üzerinde en yetkili kuruluş “Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı(FAO)” dır. Küresel orman kaynaklarının yapmış olduğu değerlendirmeye göre 2015 yılı için dünya üzerinde ki toplam orman alanı 3 milyar 999 milyon hektar olarak belirtilmiştir. Dünya üzerinde orman kayıpları değerlendirildiğinde 2000-2005 yılları arasında yaklaşık olarak 4 milyon hektar bir alan, 2005 ve 2010 ile 2010 ve 2015 yılları arasında da yıl başına ortalama 3 milyon hektar orman alanlarında kayıplar yaşanmıştır. Tüm bu verilerden de anlaşılacağı üzere orman kayıplarında hız her geçen yıl devam etmektedir.

Ormanların dağılımı bakımından dünya üzerinde en zengin ülkeler arasında Çin, Amerika, Brezilya, Rusya ve Kanada ülkeleri gelmektedir (Şimşek, 2020).

1.13.2. Türkiye’de ormancılık

Türkiye’nin orman varlığı Orman Genel Müdürlüğü’nün 2019 verilerine göre 78.004.644 hektar alandır. 2019 verilerine göre orman alanlarının dağılımı Şekil 1’de ifade edildiği gibidir(OGM, 2021).

Şekil 1.1. Orman alanları dağılımı, 2019

Türkiye’de ormanlık alan bakımından en zengin olan bölgelerimiz ilk olarak 1.529.275 hektarlık bir orman varlığına sahip olan Amasya Bölge Müdürlüğüdür. Aynı şekilde 196.630.210 hektarlık alana sahip olan Kastamonu Bölge Müdürlüğü de ormanlık alan bakımından en zengin bölgelerden biri konumundadır (Şimşek, 2020).

1.14. Orman İşletmeciliği

Orman işletmeleri belli bir bölgede üretilen dolaylı olarak veya doğrudan şekilde ifade edilen ünitelere olarak tanımlanmaktadır. Orman işletmelerinin faaliyetlerine ilişkin, fonksiyonelliğine ilişkin, ekonomisine ilişkin ve son olarak kuruluş yerine ilişkin özellikleri bulunmaktadır (Miraboğlu, 1983).

Bu özellikler kısaca aşağıda ifade edildiği gibidir;

Faaliyetlerine ilişkin özellikler: Orman işletmelerinin üretim aşamaları oldukça uzundur. Bu aşamaların uzun olmasından kaynaklı herhangi bir ormana yapılan

müdahaleler ve bu müdahalelerin etkisi uzun yıllar sonrada ortaya çıkabilmektedir. Aynı zamanda Orman işletmelerinin faaliyetine ilişkin bir planlama süresi olmak zorundadır.

Fonksiyonelliğe ilişkin özellikler: Orman işletmeleri bugün ve geleceği düşünerek orman alanlarının devamlılığını sağlamak zorundadır.

Ekonomik özellikler: Orman işletmelerinin serveti genel olarak diğer servet ve ağaç servetinden oluşmaktadır. Kısaca orman işletmeleri sermaye yoğunlu işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Kuruluş özellikleri: Orman işletmeleri genel olarak engebeli, geniş alanlara kurulurlar. Arazi işletmeleri olarak sayıldıkları için insan eliyle oluşan yangın, yanlış kesim gibi birçok olaydan etkilenmektedirler (Şimşek, 2020).

1.14.1. Orman İşletmelerinin Amaçları

Orman işletmelerinin belirli amaç ve görevleri mevcuttur. Orman işletmeciliğinde amaçlar;

Zaman ve içerik belli bölümlere ayrılmıştır. En önemli temel amaç ormanların korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması adına bütün orman varlıklarının ülkenin sürdürülebilir kalkınma planına ve insan refahına göre düzenlenmesi olarak açıklanmıştır.

Ormancılık işletmeciliğinin amacı beş yıllık kalkınma planı özel ihtisas komisyonu raporunda şu maddelerle açıklanmıştır(Şimşek, 2020).

- Yeni türde ağaç dikimini gerçekleştirerek orman alanlarının büyümesini sağlamak
- Erozyonun önlenmesi, doğal dengenin korunması ve devamlılığının sağlanması için orman içi otlaklarda ıslah çalışmalarını gerçekleştirmek
- Her şekilde doğabilecek olumsuz etmenlere karşı orman alanların ve orman kaynaklarının güvenliğini ve korunmasını sağlamak
- Her türlü orman kaynağını kültürel, sosyal ve ekonomik açıdan insanlığın orman alanlarından beklentilerini düşünecek şekilde korumak, işletmek ve yönetmeyi amaçlamaktadır.
- Kırsal alanlardaki yoksulluğu en aza indirmek ve ortadan kaldırmak amacıyla orman alanları üzerindeki sosyo-ekonomik baskıları azaltmaya çalışmak
- Orman alanlarında yer alan yaban hayvanlarını korumak, geliştirmek ve bilinçsizce yapılan avcılığın önüne geçmek

- Orman alanlarında rekreasyonel amaçlı faaliyetlerin toplum yararına olacak şekilde gelişmesini sağlamak
- Orman içinde yer alan su kaynaklarını korumak ve geliştirmek
- Daha fazla şekilde karbon depolanmasını sağlamak amacıyla hava kalitesini yükseltmeyi amaçlamak
- Ormancılık faaliyetlerinde toplumsal yarara, deneyime ve verimliliğe önem vermek
- Orman alanlarına zarar vermemek amacıyla ülkenin enerji gereksinimini karşılamak amacıyla rüzgâr enerjisine önem vermek
- Orman kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için her türlü bilimsel çalışmalara destek vermek şeklinde sıralanmaktadır.

1.14.2. Orman işletmelerinin görevleri

Orman işletmelerinin ormanların korunması ve kalkınması adına çok çeşitli görevleri bulunmaktadır. Öncelikli olarak temel görevleri toplumun bugün ve gelecek yıllardaki orman ürünleri talebinin en iyi miktarda olması amacıyla ormanların korunmasını, geliştirilmesini, yönlendirilmesini ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlamaktadır.

Orman işletmelerinin Temin ve tedarik, ağaçlandırma, bakım ve gençleştirme, gözetim, denetim ve koruma, üretim, işletme, yol yapım ve bakımı, liderlik ve danışmanlık, peyzaj ve biyolojik çeşitlilik, kadaströ, eğitim ve araştırma, orman ve halk ilişkileri gibi birçok görevleri mevcuttur(Şentürk, 2005; Şimşek, 2020).

1.15. Ormancılık Alanında İş Kazaları

ILO (International Labor Organization)'ya göre ormancılık faaliyetleri 3D modeline göre tanımlanmıştır. Bu modeller kirli(dirty), zor (difficult), tehlikeli(dangerous) olarak ifade edilmiştir (Poschen, 1993).

Ormancılık alanında genel olarak orman işçilerinin güvenliğini ve sağlığını riske eden birçok iş kazaları meydana gelmektedir. Dik ve dalgalı arazi yapısı, havaların ani değişimi gibi etmenler doğal etkiler olup birçok kazaya sebep olabilmektedir. Bu gibi etmenlere ek olarak da kişisel koruyucu ekipmanlarının yetersizliği, ağaçların devrilmesi, ormancılık alanında çalışan kişilere yeterli eğitimin verilmemesi, eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmesi gibi etmenlerde eklenerek iş kazaları daha da artmaktadır. Temel gıda

alanlarında ki yetersizlik ve çalışma ortamının zorlu oluşu da maddesel riskler altında sayılabilmektedir (Poschen, 1993).

Ormancılık faaliyetleri ağır işler kategorisi içine alan birçok sebep bulunmaktadır. Bu sebeplerin bazıları şu şekilde ifade edilmiştir; ağır yük kaldırma, eğilme, sıcaklıkların aşırı yoğun olması, iklim faktörlerinin olumsuz şekilde gitmesi, kimyasal maddeler içeren olumsuz teknolojiler, gürültüye maruz kalınması, iskelet sistemi dahil vücudun belli bölümlerinde oluşan sağlık bozuklukları gibi etmenler bu sebepler arasında gösterilmektedir (Menemencioğlu, 2006).

1.16. Ormancılık Alanında Meslek Hastalığı

Ormancılık alanında iş kazalarından daha da fazla risk oluşturan bir durum meslek hastalığıdır. Kaza tehlikesinin de ötesinde etkisini gösteren hastalık risklerinin görülme oranı oldukça yüksektir. Aşırı fiziki stres oluşturan hava koşulları, gürültüye maruz kalma, vibrasyon etkileri ve dış faktörlerden kaynaklı ortaya çıkan birçok meslek hastalığı mevcuttur (Menemencioğlu, 2006).

Ormancılık faaliyetlerinde kasların aşırı zorlanması sonucu oluşan sırt, omuz ve boyun kısımlarında oluşan hastalıklar, makineli çalışmalarda statik duruşun uygunsuz olması gibi etmenler sağlık sorunlarına sebep olmaktadır (Jokiluoma ve Tapola, 1993).

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Seyhan, (2009) Ankara ilinde, ağaç işleri sektöründe faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği açısından mevcut durumlarının ortaya konması amacıyla yapmış olduğu çalışmada anket yöntemini kullanarak, Ankara ilindeki işletmelerin birçoğunu ziyaret ederek, yüz yüze görüşme yöntemini kullanarak uygulamıştır. Araştırma sonucunda işletmelerin çoğunluğunda çalışan işçilerin bir sendikaya bağlı olmadıkları yine araştırma kapsamında belirlenen işletmelerin genelinde taşeron işçi kullanılmadığı görüşlerine ulaşılmıştır. Aynı zamanda iş sağlığı ve güvenliği kapsamında belirlenen işletmelerin birçoğunun sözleşme yapmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır ve anket gerçekleştirilen işletmelerde iş güvenliği uzmanının çalışmadığı gibi birçok sonuçlara varılmıştır.

Yılmaz (2015) Araştırmasında Ankara ilinde faaliyet gösteren dokuz mobilya sektöründe incelemelerde bulunarak bu sektördeki 112 kişiye anket uygulaması gerçekleştirmiştir. Yapılan anketlere ek olarak Fine-Kinney Risk değerlendirme yöntemini kullanmış ve her ikisinin etkinliğinin sonucunda mobilya üretimi yapan işletmelerde iş güvenliği tedbirlerine yönelik değerlendirme ve öneri geliştirmiştir.

Tor, (2015) Amasya Merzifon'da belirlediği Platform Mobilya Sanayi ve Ticaret A.Ş, alanda kapı üretim sektöründe iş sağlığı ve güvenliği açısından meydana gelebilecek riskleri ve tehlikeleri L Tipi Matris Risk Analizi yöntemiyle analiz etmiş ve analiz sonucunda da belirlenen risk ve tehlikeleri makul bir seviyeye indirmek için gerekli önlemleri araştırmış ve araştırma kapsamında sunmuştur.

Öztürk, (2016) Orman ürünleri sanayi firması çalışanlarının iş güvenliği, iş kazaları ve iş sağlığı kavramlarına yönelik algılarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu araştırmada 108 kişiyle anket görüşmesi gerçekleştirmiştir. Yapılan anketler sonucunda SPSS22 program analizi kullanılmıştır. Veriler ki kare testi, T-testi, varyans analizi, korelasyon analizi, güvenilirlik analizleri ve frekans dağılımları ile test edilmiştir. Araştırma sonucunda da cinsiyetin anlamlı bir etkiye sahip olmadığı, en çok iş kazası geçirenlerin 36-40 yaş aralığında olduğu ve iş kazası geçirme durumu ile kadercilik arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Güneysu, (2016) Araştırmasında, Kuruoğlu Kerestecilik ve Dış Ticaret A.Ş firmasının panel ve kereste bölümünde Hata Ağacı Analiz, Papyon Analiz ve L tipi Matris yöntemleri kullanılarak risk değerlendirmesi yapmış ve bu değerlendirmenin sonucunda da

gerekli alınacak önlemleri bütün detayları ile ele almıştır. Araştırmada sonuç olarak risk teşkil eden malzemeler için önlemler alınması, gerekli eğitimlerin verilmesi ve risklerin en az seviyeye indirilmesi sonuçlarına ulaşmıştır.

Bozkurt, (2017) Ormancılık çalışmalarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını Karabük Orman İşletme Müdürlüğünde değerlendirerek tehlike içeren durumları Fine-Kinney Risk değerlendirme yöntemi ile değerlendirmiş ve İş sağlığı ve güvenliği açısından alanda belirlediği olası tehlikelerin listesini oluşturarak risk seviyelerini en aza indirmek amacıyla gerekli önlemlerin alınmasına değinmiştir.

Küçükarslan, (2017) Dört bölüme indirgediği Ormancılık sektöründe iş sağlığı ve güvenliği adlı araştırmasında birinci bölümde risk faktörlerinden, tanımlamalardan ve önlemlerden bahsetmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde alet kullanımının sağlayacağı faydalara değinmiş, üçüncü ve son bölümde ise iş kazalarının önlenmesi için alınabilecek önlemlere ve değerlendirmelere yer vermiştir.

Ağyürek, (2018) Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğünde gerçekleştirilen çalışmada Müdürlüğe bağlı Erzurum, Sarıkamış, Ağrı ve Erzincan fidanlık mühendisliklerinde görev yapan kişilerle anket çalışması gerçekleştirilerek personellerin İş sağlığı ve Güvenliği uygulamalarının bilinç seviyelerinde etkisi araştırılmış ve birçok açıdan anlamlı ilişkilerin görüldüğü bulunmuş ve araştırma kapsamında detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Ceylan, (2018) Orman ürünleri sanayisinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği bilincini araştırmayı amaçlayan bu tez çalışmasında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili genel tanımlamalardan bahsedilmiş, sonrasında orman endüstri sektöründe görev yapan personelin, alt sektör seviyesinde(mobilya, kereste, levha ve kağıt) nasıl algıladıklarını belirlemek amacıyla 470 kişi ile anket çalışması gerçekleştirmiştir. Algının cinsiyet, yaş ve eğitim gibi birçok etkenlere bağlı olarak değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Çali, (2018) Diyarbakır ‘Diyor’ mobilya fabrikasında gerçekleştirilen çalışmada iş sağlığı ve güvenliği açısından meydana gelebilecek riskler analiz edilmiştir ve belirlenen risklerin en aza indirilmesi amacıyla gerekli önlemler ifade edilmiştir. Bu fabrikada çalışan işçilerin ve personellerin güvenliği ve sağlığı için dikkat edilen; aydınlatma, sıcaklık, bağıl nem, gürültü ve aromatik Hidrokarbon değerleri ve toz ölçümleri yapılmıştır.

Ateş, (2018) Mobilya sektöründe yer alan birçok konveksiyonel makinelerin güvenli kullanımına ilişkin risk analizi ve değerlendirmesini gerçekleştirmiştir. İş kazalarına sebep olan tehlikelerin en aza indirmek amacıyla gerekli önlemlerin alınmasını vurgulamıştır.

Tetik, (2019) Gaziantep ilinde orman ürünleri firmalarında gerçekleştirilen bu çalışmada anket yöntem tekniği ile 80 adet orman firmasına gidilerek 25 soruluk sorular sorulmuştur. Anket sonuçlarının değerlendirmesi aşamasında Gaziantep İlinde ki belirlenen firmalarda İş sağlığı ve Güvenliği konusun da bilgi düzeylerinin eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eser, (2019) İstanbul, Ankara, Kayseri, Bursa ve Gaziantep illerinde gerçekleştirilen çalışmada Mobilya firmalarında işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği hakkında algıları, uyumları gibi etkenleri belirlemek amaçlanmıştır. Bu illerde belirlenen toplam 150 yöneticiye 30'ar soru sorularak anket değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda yöneticilerin iş sağlığı ve güvenliği kavramını anlamasına rağmen çalışanlarının belirlenen kurallara uymamasından dolayı istedikleri sonucu alamadıkları tespit edilmiştir.

İnce, (2019) Araştırmasında Adana ilinde bulunan küçük ölçekli mobilya işletmelerinde çalışan personellerin iş kazalarına maruz kalma durumlarını incelemiş ve değerlendirmiştir. Çalışmanın yöntemini yüz yüze gerçekleştirilen anket çalışması belirlemiştir. 42 işletmeye gidilerek 238 personel ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda da personellerin %25.2 oranında iş kazaları geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Çeribaş, (2019) İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Avrupa yakasında park bahçe ve yeşil alanlarda yapılan bu çalışmada çalışma şartları analiz edilerek değerlendirilmiştir. Yeşil alanlarda yapılan onarım ve bakım çalışmalarında tehlike ve riskler belirlenmiş ve çözüm önerileri getirilmiştir. Araştırma kapsamında 207 kişi ile anket çalışması yapılarak sonuçlara ulaşılmıştır.

Kahveci, (2019) İnegöl bölgesi mobilya fabrikasında gerçekleştirilen çalışmada Anket tekniği ile çalışan personellerin iş sağlığı ve güvenlik algıları, güvenlik iklimi ölçümü ile değerlendirilmiştir.

Çakmaklı, (2019) Bu araştırmada Karabük İli Yenice ilçesi orman depolarının iş sağlığı ve güvenliği açısından risk durumları dört aşamadan oluşan bir yöntemle belirlenmiştir.

Çalışmanın birinci aşamasında belirlenen 4 Orman deposunda riskler belirlenmiştir. İkinci aşamada belirlenen bu riskler Risk Değerlendirme Ekibi ve Risk Değerlendirme Matris yardımıyla puanlanmıştır. Üçüncü aşamada sıralama tekniğine göre sıralanmış ve çalışmanın son aşamasında sıralamanın sonuçlarına göre riskler önem derecelerine göre belirlenmiştir.

Elbir, (2019) İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü personellerine yönelik uygulanan bu araştırmada çalışanların iş sağlığı ve güvenliği algısı güvenlik iklim ölçeği kapsamında değerlendirilmiştir. Aynı zamanda iş yeri memnuniyeti, sosyo-ekonomik özellikler, demografik özellikler ve çalışma koşulları gibi özelliklerin algı düzeyinde etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Eroğlu ve diğ, (2002) Ülkemizde ormancılık sektöründe genel anlamıyla koruyucu elbise ve donanımına önem verilmediğini, koruyucu elbise ve ekipmanların düşük seviyelerde kullanıldığında yaralanma ve ölüm riskinin artacağından bahsetmiştir.

Gümüş ve Türk, (2007) Orman yangını işçilerine yönelik yapmış oldukları bu araştırmada genellikle hepsinin tecrübeli olduklarını, orman yangınlarının çok tehlikeli olduğunu ama işlerinin zor olduklarını kabul ettiklerini ve yangına karşı koruyacak ekipmanlarının bulunmadığını belirtmişlerdir.

Gifford, (2009) Birçok Avrupa ülkesinde ormancılık alanında faaliyet gösteren çalışanların sağlıktan kaynaklı sorunlarının artması ve iş kazaları sorunları yaşamaları sebebiyle iş sağlığı ve güvenliği sorunlarının çözüme kavuşturulmasını amaçlayan bir araştırma gerçekleştirmiştir.

3. MATERYAL ve METOT

3.1. Materyal

Bu araştırmada İş sağlığı ve güvenliği konusu kapsamında ele alınan ilkeler ve mevzuatlar, ankırı İli Orman İşletme Genel Müdürlüğü kapsamında ilgili teknik personele ve işçilere anket tekniği yöntemi ile uygulanmıştır.

ankırı Orman İşletme Genel Müdürlüğü Ankara Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı olarak 1945 yılında kurulmuştur. Müdürlük Çankırı Merkez, Eldivan, Korgun, Orta, Yapraklı, Kızılırmak ve şabanz olmak üzere 7 ile bazında faaliyet göstermektedir. İşletme Müdürlüğüne bağlı olarak da 2 adet ağaçlandırma, 2 Adet Toprak Muhafaza şefliği ve 4 adet Orman İşletme şefliği kapsamında faaliyet göstermektedir (OGM, 2021).

ankırı Orman İşletme Müdürlüğü bünyesi kapsamında 6 orman İşletme şefi, 23 daimi statüde işçi, 1 İşletme Müdürü, 1 Sözleşmeli Avukat, 2 İşletmenin Müdür Yardımcısı, 15 Orman Muhafaza Memuru, 29 Mevsimlik İşçi, 1 ATM şefi, 19 Memur ve 1 Sayman V. Olmak üzere 120 işletme kapsamında 120 personel çalışmaktadır (Anonim, 2021). ankırı İline ait orman işletme şefliklerinin orman dağılımları izelge 3.1’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 3.1. ankırı Orman İşletme Müdürlüğü Orman Varlığı (OGM, 2021).

İşletme şefliği	Normal Orman	Bozuk Orman	Toplam Orman(ha)	Ormansız Alan	Genel Alan
ankırı Orman İşletme	14.623,00	12.068,00	24.008,00	219.472,00	252.522,00
Sarıkaya Orman İşletme	10.994,00	12.068,00	23.062,00	34.013,00	57.304,00
şabanz Orman İşletme	8.742,00	7.002,00	15.744,00	102.628,00	119.655,00
Yapraklı Orman İşletme	8.003,00	5.087,00	13.090,00	15.331,00	29.411,00
Eldivan Orman İşletme	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Erikli Orman İşletme	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Toplam 42.364,00.

3.2. Metot

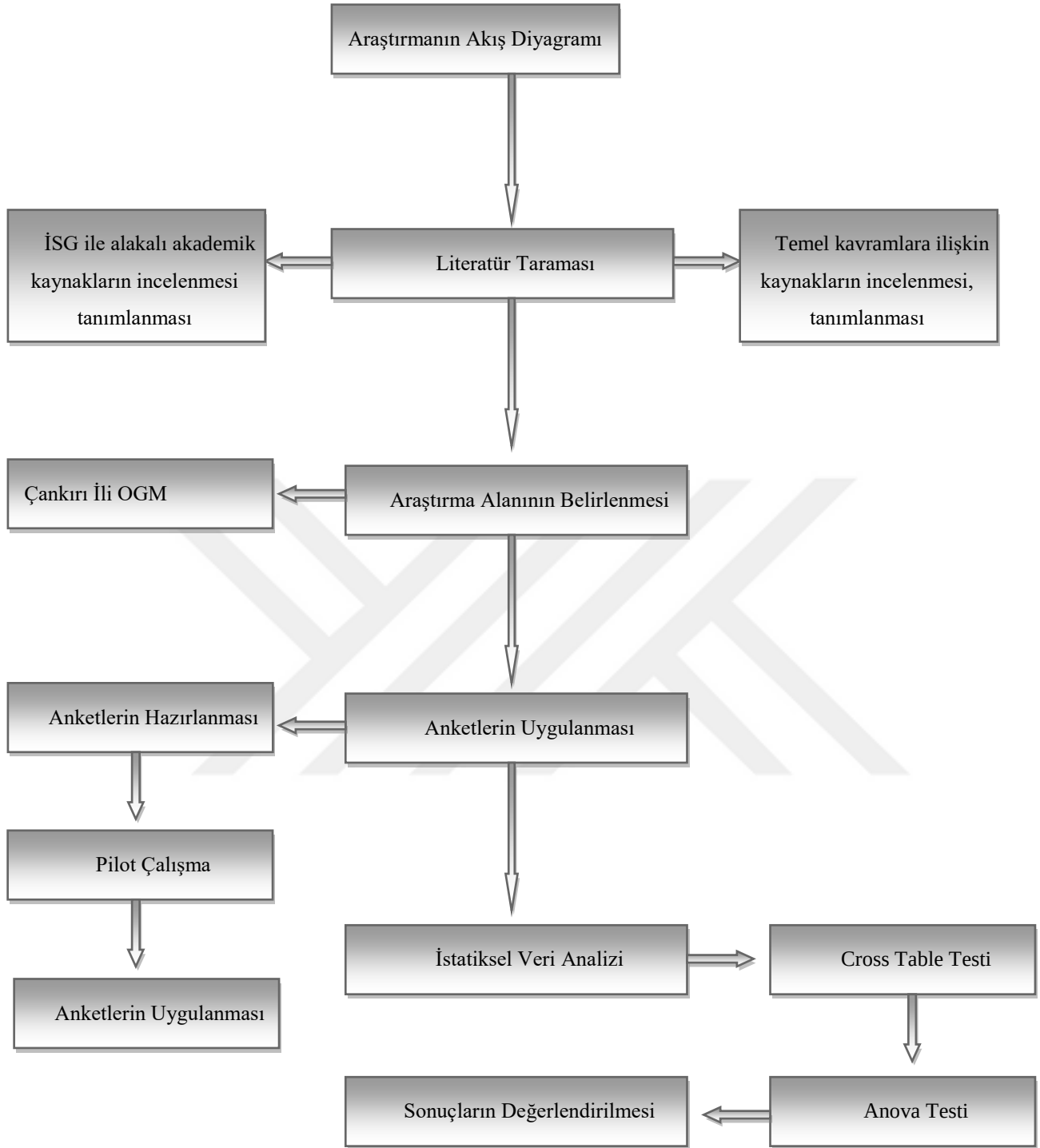
Araştırma da gerçekleştirilen yöntem üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler aşağıda ifade edildiği gibidir;

Çalışmanın birinci bölümünde araştırma konusu ile alakalı yerli ve yabancı akademik kaynaklar, raporlar, CD ve internet kaynaklarının incelenmesi aşamaları yer almaktadır. Bu literatür taramaları yapılırken araştırmanın amacını oluşturan kavramlarla ilgili bir çerçeve oluşturulmuştur. Araştırmalar bu kavram çerçevesi doğrultusunda ilerleyerek kapsamlı hale gelmiştir. Bu bölüm tezin çalışma konusu hakkında genel bilgiler başlığı altında ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Çalışmanın ikinci bölümünde anketlerin oluşturulması, kullanıcılara uygulanması ve anket sonuçlarının yapılan analiz sonucunda değerlendirilmesi süreçleri yer almaktadır. Anket oluşturulurken öncelikli olarak iki bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde katılımcılara cinsiyetleri, çalışma süreleri, yaşları, eğitim durumları ve kurumdaki meslekleri hakkında kişisel bilgileri içeren sorular yönetilmiştir. İkinci bölümünde ise İSG ile alakalı 25 soru tedbirler, malzeme kullanımları, yeterlilikler gibi asıl amacı oluşturan sorulardır. Bu sorularda 5'li Likert ölçeği yöntemine göre değerlendirilmiştir (Ek 1).

Anket, kurumda yer alan 35 katılımcı ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Anketin uygulanabilirliğini ölçmek amacıyla öncelikli olarak 5 kişi ile bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışmasından elde edilen sonuçlara göre de anket katılımcılara uygulanmıştır. Anketin değerlendirilmesi aşamasında eksik veri veya konu ile alakalı olmayan cevaplar barındıran anket formlarından 2 tanesi çıkarılmıştır.

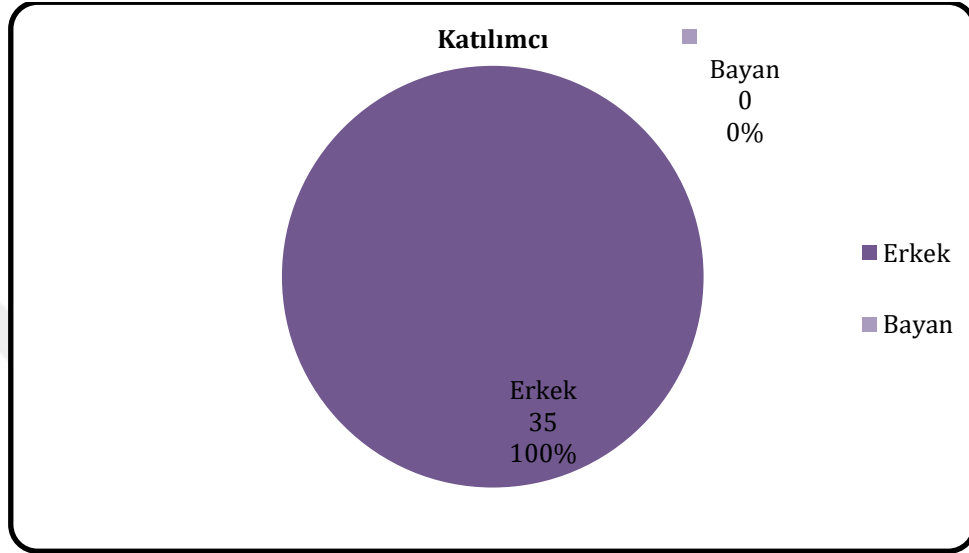
Çalışmanın son aşaması olan üçüncü bölümde katılımcılara uygulanan anket verilerinden yola çıkılarak anketlerin analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizler için SPSS programı ve Excel programları kullanılmıştır. Analizler için frekans analizi, Cross Table testi ve Anova testleri uygulanmıştır. Anova testi bağımsız değişken grupların kendi aralarında nasıl etkileşime girdiklerini ve bunun bağımlı değişken üzerinden ne şekilde etkin olduğunu belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Cross Table testi ise gerçek gözlemlenen verilerin karşılaştırılmasını içeren bir istatistikî test türüdür. Bu istatistikî analizler sonucunda araştırma ile alakalı bulgular elde edilmiştir ve bulgular ve tartışma başlığı altında ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur

4. BULGULAR ve TARTIŞMA

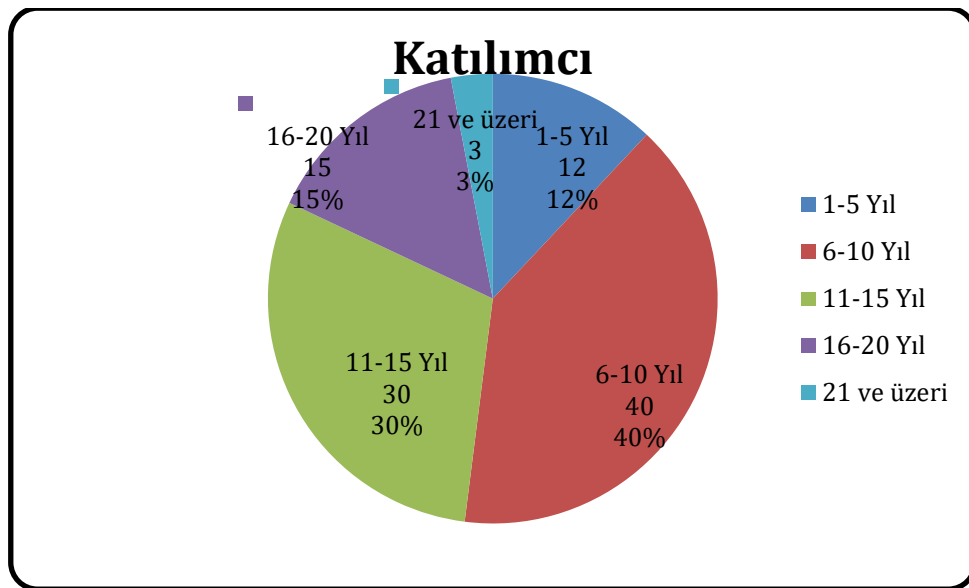
Araştırma kapsamında kullanıcı anketleri analiz edilmiş ve elde edilen bilgiler yorumlanarak bu bölümde ifade edilmiştir. Frekans analizlerinin değerlendirilmesine göre elde edilen verilerin açıklanması şu şekildedir;

Ankete katılan katılımcıların tamamı erkek'tir.

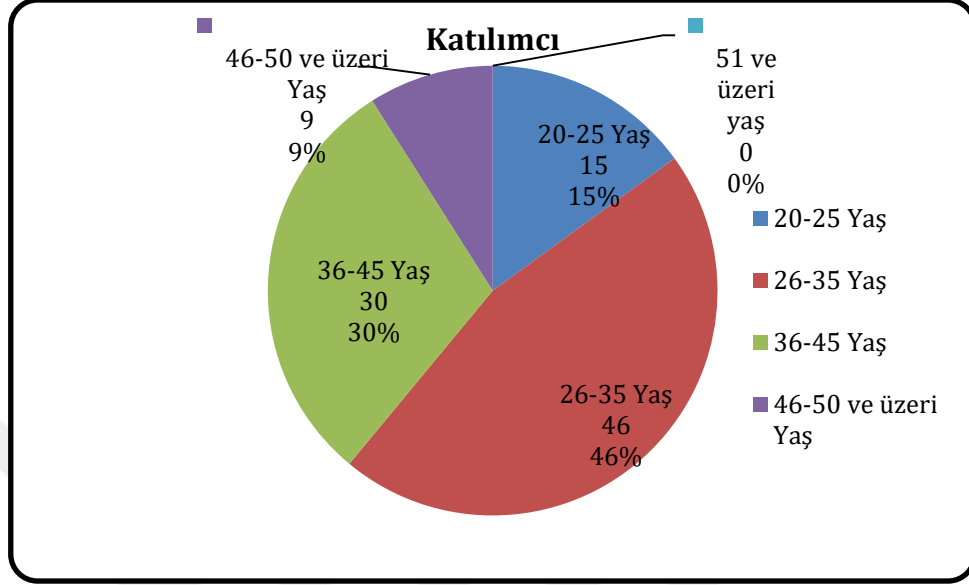
Şekil 4.1. Cinsiyete Göre Yüzdelik Dağılım

Ankete katılan katılımcıların %12'si 1 ila 5 yıl arasında, %40'ı 6 ila 10 yıl arasında, %30'u 11 ila 15 yıl arasında, %15'i 16 ila 20 yıl arasında ve %3'ü 21 yıl üzerinde çalışma sürelerine sahiptirler. Bu değerlerin gösterimi Şekil 4.1'de ifade edildiği gibidir.

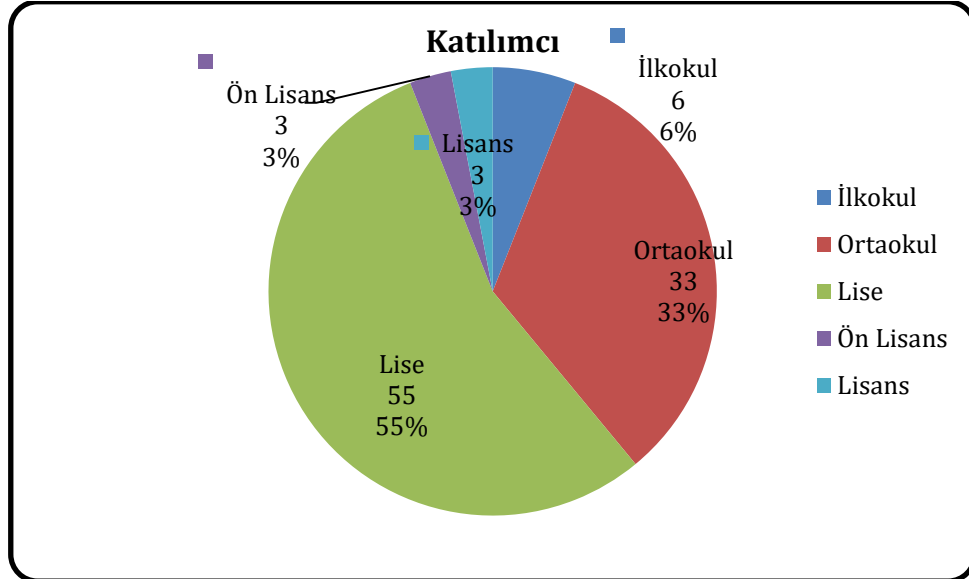
Şekil 4.2. Çalışma Sürelerine Göre Yüzdelik Dağılım

Ankete katılan katılımcıların %15'i 20 ila 25 yaş arasında, %46'sı 26 ila 35 yaş arasında, %30'u 36 ila 45 yaş arasında ve %9'u 46 ila 50 ve üzeri yaş aralığına sahiptir. 51 ve üzeri yaş aralığına sahip katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlerin gösterimi şekil 4.2'de ifade edildiği gibidir.

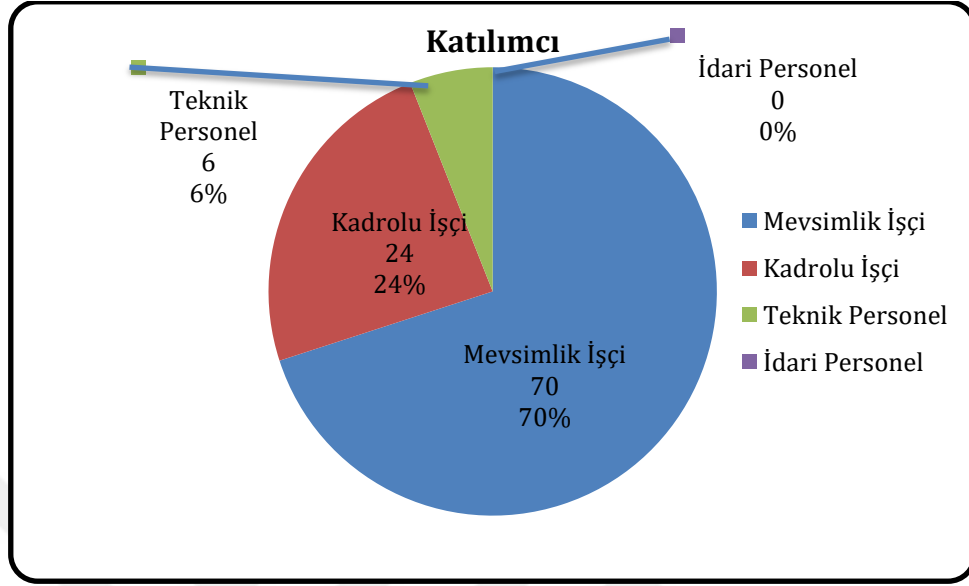
Şekil 4.3. Yaş'a Göre Yüzdelik Dağılım

Ankete katılan katılımcıların %6'sı ilkokul, %33'ü ortaokul, %55'i lise, %3'ü ön lisans ve lisans mezunudur. Bu değerlerin gösterimi Şekil 4.3'de ifade edildiği gibidir.

Şekil 4.4. Eğitime Göre Yüzdelik Dağılım

Ankete katılan katılımcıların çalıştığı bölümlere göre %70'i mevsimlik işçi, %24'ü kadrolu işçi ve %6'sı teknik personel olarak görev yapmaktadır. Bu değerlerin gösterimi Şekil 4.4'de ifade edildiği gibidir.

Şekil 4.5. Çalışılan Kısımlara Göre Yüzdelik Dağılım

Ankette yer alan sorular katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz edilmiştir. Bu analizde ikili karşılaştırmaların geçerliliği için Cross Table testi uygulanmıştır. Bu testin analiz sonuçları aşağıda ifade edildiği gibidir.

Katılımcıların eğitim durumu ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeterli eğitim veriliyor sorusunun karşılaştırılmasında yapılan analiz sonucunda anlamsal açıdan bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0.05$). Değerlendirme sonucuna göre katılımcıların çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeterli eğitim veriliyor sorusunun eğitim durumuna göre analizi şu şekilde ifade edilmiştir; ilkokul mezunu katılımcıların tamamı orta derecede katıldığını, ortaokul mezunu katılımcıların %45.5 oranında az katıldığını, lise mezunu katılımcıların %38.9 oranında çok katıldığını, ön lisans mezunu katılımcıların tamamının tamamen katıldığını ve lisans mezunu olan katılımcıların tamamının az katıldığını sonucuna ulaşılmıştır.

Çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeterli eğitim veriliyor sorusunun katılımcıların çalışma sürelerine göre analizi ise şu şekildedir; 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranında çok katıldığını, 5 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %38.5 oranında az katıldığını, 11 ila 15 yıl arasında katılan katılımcılar %70 oranında orta derecede katıldığını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %60 oranında

çok katıldığını ve 21 yıl üzerinde çalışan katılımcıların tamamının orta derecede katıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu değerlerin yüzdelik ifadeyle gösterimi Çizelge 4.1’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.1 Eğitim ve Çalışma Süresinin, Çalıştığım Kurumda İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Yeterli Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Yeterli Eğitim Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%9.1	%45.5	%27.3	%18.2		
	Lise	%5.6	%22.2	%33.3	%38.9		
	Ön Lisans					%100	
	Lisans		%100				
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25	%25		%50		%100
	6-10 Yıl		%38.5	%23.1	%30.8	%7.7	
	11-15 Yıl	%10	%20	%70			
	16-20 Yıl		%40		%60		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim durumu ve çalışma süreleri kapsamında, çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhalar ile ilgili bilgi sahibiyim sorusunun karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan ilişki bulunduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu değerlendirme sonucuna göre çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhalar ile ilgili bilgi sahibiyim sorusunun eğitim durumuna göre analizi şu şekilde ifade edilmiştir; ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu ifadelerin yüzdelik değerleri sırasıyla %100, %36.4 ve %38.9 şeklindedir. Ön lisans mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe hiç katılmadıklarını lisans mezunu olan katılımcılar ise bu görüşe tamamen çok katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhalar ile ilgili bilgi sahibiyim sorusunun çalışma sürelerine göre karşılaştırmalı analiz sonuçları ise şu şekilde ifade edilmiştir; 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %50 oranında tamamen katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %53.8 oranında orta derecede bu görüşe katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %30 oranlarında bu görüş için az ve orta derecede katılım gösterdiklerini, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcıların %40 oranında tamamen katıldıklarını ve son olarak 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdelik ifadeyle gösterimi Çizelge 4.2 ‘de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.2. Eğitim ve Çalışma Sürelerini, Çalışma Ortamında İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Afiş, Uyarı İşaretleri ve Levhalar İle İlgili Bilgi Sahibiym Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalışma Ortamında İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Afiş, Uyarı İşaretleri ve Levhalar İle İlgili Bilgi Sahibiym					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%18.2	%27.3	%36.4	%18.2		
	Lise		%27.8	%38.9	%5.6	%27.8	
	Ön Lisans	%100					
	Lisans				%100		
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%25	%25	%50	%100
	6-10 Yıl	%7.7	%30.8	%53.8		%7.7	
	11-15 Yıl	%20	%30	%30	%20		
	16-20 Yıl		%20	%20	%20	%40	
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim durumu ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimler, uygulamalı olarak gösteriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan ilişki bulunduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu değerlendirme sonucuna göre çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimler, uygulamalı olarak gösteriliyor sorusunun eğitim durumuna göre analizi şu şekilde ifade edilmiştir; ilkokul mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını, ortaokul mezunu katılımcıların %36.4 oranı ile az katıldıklarını, lise mezunu olan katılımcıların %55.6 oranı ile bu görüşe orta derecede katılım gösterdiklerini, ön lisans mezunu olan katılımcıların tamamının az katıldıklarını ve lisans mezunu olan katılımcıların aynı oranda bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimler, uygulamalı olarak gösteriliyor sorusunun çalışma sürelerine göre karşılaştırmalı analizi ise şu şekilde ifade edilmiştir; 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcıların bu görüş için %50 oranında çok katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcıların %61.5 oranında bu görüşe orta derecede katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcıların %50 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl ve 21 yıl üzeri çalışan katılımcıların bu görüş için orta derecede katıldıklarını sırasıyla da %60 ve %100 değerlerini aldıkları ifade edilmiştir. Bu değerlerin yüzdelik ifadeyle gösterimi Çizelge 4.3’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.3. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Eğitimler, Uygulamalı Olarak Gösteriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Eğitimler, Uygulamalı Olarak Gösteriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%9.1	%36.4	%27.3		%27.3	
	Lise		%22.2	%55.6	%16.7	%5.6	
	Ön Lisans		%100				
	Lisans				%100		
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%25	%50	%25	%100
	6-10 Yıl		%23.1	%61.5	%7.7	%7.7	
	11-15 Yıl	%10	%50	%20	%10	%10	
	16-20 Yıl		%20	%60		%20	
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim durumu ve çalışma süreleri kapsamında, eğitim, bilgilendirme ve ehliyet ile ilgili belgeler kontrol ediliyor ve kayıt altına alınıyor sorusunun karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan ilişki bulunduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu değerlendirme sonucuna göre eğitim, bilgilendirme ve ehliyet ile ilgili belgeler kontrol ediliyor ve kayıt altına alınıyor sorusunun eğitim durumuna göre analizi şu şekilde ifade edilmiştir; ilkokul mezunu katılımcılar bu görüşe %50 oranlarında çok ve az katıldıklarını, ortaokul mezunu katılımcıların %27.3 oranlarında az ve orta derecede katıldıklarını, lise mezunu olan katılımcıların %33.3 oranında ile bu görüşe tamamen katılım gösterdiklerini, ön lisans mezunu ve lisans mezunu olan katılımcıların ise tamamının bu görüşe orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmişlerdir.

Eğitim, bilgilendirme ve ehliyet ile ilgili belgeler kontrol ediliyor ve kayıt altına alınıyor sorusunun çalışma sürelerine göre karşılaştırmalı analizi ise şu şekilde ifade edilmiştir; 1 ile 5 yıl arasında çalışan katılımcıların bu görüş için %50 oranında çok katıldıklarını, 6 ile 10 yıl arasında çalışan katılımcıların %30.8 oranları ile bu görüşe az ve orta derecede katıldıklarını, 11 ile 15 yıl arasında çalışan katılımcıların %30 oranlarında bu görüşe orta derece ve tamamen katıldıklarını, 16 ile 20 yıl arasında çalışan katılımcıların bu görüş için %40 oranında orta derecede katıldığını ve son olarak 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe tamamen katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimleri Çizelge 4.4 de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.4. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Eğitim, Bilgilendirme ve Ehliyet İle İlgili Belgeler Kontrol Ediliyor ve Kayıt Altına Alınmıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Eğitim, Bilgilendirme ve Ehliyet İle İlgili Belgeler Kontrol Ediliyor ve Kayıt Altına Alınmıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul		%50		%50		%100
	Ortaokul	%9.1	%27.3	%27.3	%18.2	%18.2	
	Lise		%22.2	%27.8	%16.7	%33.3	
	Ön Lisans			%100			
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%25	%50	%25	%100
	6-10 Yıl		%30.8	%30.8	%15.4	%23.1	
	11-15 Yıl	%10	%20	%30	%10	%30	
	16-20 Yıl		%20	%40	%20	%20	
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında çalıştığım kurumda işe başlamadan önce uygun kişisel koruyucu ve donanım malzemeleri eksiksiz olarak karşılanıyor sorusun karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Bu belirleme sonucuna göre çalıştığım kurumda işe başlamadan önce uygun kişisel koruyucu ve donanım malzemeleri eksiksiz olarak karşılanıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını, ortaokul mezunu ve lise mezunu katılımcılar bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin oranı sırasıyla %27.3 ve %38.9 şeklindedir. Ön lisans mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını lisans mezunu olan katılımcıların tamamı ise bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda işe başlamadan önce uygun kişisel koruyucu ve donanım malzemeleri eksiksiz olarak karşılanıyor çalışma sürelerine analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar bu görüşe %50 oranında orta derecede katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %38.5 oranı ile bu görüşe çok katıldıklarını, 11 ila 15 yıl ve 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe az katıldıkları ifade etmişlerdir. Bu oranlar ise sırasıyla %40 ve %60 şeklindedir. Son olarak 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüş için orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.5’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.5. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İşe Başlamadan Önce Uygun Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemeleri Eksiksiz Olarak Karşılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda İşe Başlamadan Önce Uygun Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemeleri Eksiksiz Olarak Karşılıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%18.2	%27.3	%18.2	%18.2	%18.2	
	Lise		%38.9	%16.7	%27.8	%16.7	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans	%100					
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25		%50	%25		%100
	6-10 Yıl	%7.7	%23.1	%15.4	%38.5	%15.4	
	11-15 Yıl	%10	%40	%10	%20	%20	
	16-20 Yıl		%60	%20		%20	
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında çalıştığım kurumda kişisel koruyucu ve donanım malzemelerinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili eğitim veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu değerlendirme sonucuna göre çalıştığım kurumda kişisel koruyucu ve donanım malzemelerinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili eğitim veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcılar %50 oranlarında orta derecede ve çok katıldıklarını, ortaokul mezunu katılımcılar %36.4 oranı ile az katıldıklarını, lise mezunu katılımcılar %38.9 oranı ile az katıldıklarını, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda kişisel koruyucu ve donanım malzemelerinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili eğitim veriliyor görüşünün çalışma süresine göre analizi şu şekildedir; 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcıların tamamı bu ifadeye orta derecede katılmışlardır. 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar için %46.2 oranı ile bu görüşe %46.2 oranı ile az katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranı ile bu görüş için çok katıldıklarını ve son olarak 16 ila 20 yıl, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin oranları ise sırasıyla %40 ve %100 şeklindedir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.6’da ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.6. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemelerinin Nasıl Kullanılması Gerektiği İle İlgili Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemelerinin Nasıl Kullanılması Gerektiği İle İlgili Eğitim Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%50	%50		%100
	Ortaokul	%9.1	%36.4	%18.2	%27.3	%9.1	
	Lise	%5.6	%38.9	%33.3	%22.2		
	Ön Lisans				%100		
	Lisans				%100		
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%100			%100
	6-10 Yıl	%7.7	%46.2	%30.8	%15.4		
	11-15 Yıl	%10	%40		%50		
	16-20 Yıl		%20	%40	%20	%20	
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında kişisel koruyucular standartlarına uygun, CE işaretli ve Türkçe kullanım kılavuzu bulunuyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu değerlendirmeye göre kişisel koruyucular standartlarına uygun, CE işaretli ve Türkçe kullanım kılavuzu bulunuyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcıların %100 oran ile bu görüşe az katıldıkları, ortaokul mezunu katılımcıların %45.5 oranı ile bu görüşe orta derecede katıldıkları, lise ve ön lisans mezunu katılımcıların bu görüşe çok katıldıklarını ve bu oranların sırasıyla %38.9, %100 olduğunu ifade etmişlerdir. Son olarak lisans mezunu katılımcılarının tamamı bu görüşe az katıldıklarını belirtmişlerdir.

Kişisel koruyucular standartlarına uygun, CE işaretli ve Türkçe kullanım kılavuzu bulunuyor görüşünün çalışma süreleri durumuna göre analizi şu şekildedir çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar bu görüşe %25 oranında az, orta, çok ve tamamen katıldıklarını ifade etmişlerdir. 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %38.5 oranı ile az katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %30 oranında bu görüşe orta, çok ve tamamen katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %80 oranında çok katıldıklarını, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı ise bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.7’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.7. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Kişisel Koruyucular Standartlarına Uygun, CE İşaretli ve Türkçe Kullanım Kılavuzu Bulunuyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Kişisel Koruyucular Standartlarına Uygun, CE İşaretli ve Türkçe Kullanım Kılavuzu Bulunuyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul		%100				%100
	Ortaokul	%9.1	%9.1	%45.5	%18.2	%18.2	
	Lise		%16.7	%22.2	%38.9	%22.2	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans		%100				
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25	%25	%25	%25	%100
	6-10 Yıl		%38.5	%30.8	%15.4	%15.4	
	11-15 Yıl	%10		%30	%30	%30	
	16-20 Yıl			%20	%80		
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım işte kullanılan araçların periyodik bakım ve kontrolleri yapılıyor sorusunun karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım işte kullanılan araçların periyodik bakım ve kontrolleri yapılıyor sorusunun eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını, ortaokul mezunu katılımcıların %36.4 oranı ile bu görüşe az katıldıklarını ve son olarak lise mezunu katılımcıların %38.9 oranı ile bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım işte kullanılan araçların periyodik bakım ve kontrolleri yapılıyor sorusunun çalışma sürelerinin durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcıların %60 oranında bu görüşe çok katıldıklarını, 6 ila 10 yıl ve 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcıların bu görüşe az katıldıklarını ve bu oranların sırasıyla %38.5 ve %40 şeklinde olduğunu ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.8’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.8. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım İşte Kullanılan Araçların Periyodik Bakım ve Kontrolleri Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım İşte Kullanılan Araçların Periyodik Bakım ve Kontrolleri Yapılıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%9.1	%36.4	%18.2	%27.3	%9.1	
	Lise	%5.6	%33.3	%16.7	%38.9	%5.6	
	Ön Lisans			%100			
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%100			%100
	6-10 Yıl		%38.5	%23.1	%30.8	%7.7	
	11-15 Yıl	%20	%40		%30	%10	
	16-20 Yıl		%20	%20	%60		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım sahada işe başlamadan önce toplantı yapılıyor, kimin hangi görevde ve nerede çalışacağı ile ilgili bilgilendirme yapılıyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım sahada işe başlamadan önce toplantı yapılıyor, kimin hangi görevde ve nerede çalışacağı ile ilgili bilgilendirme yapılıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcıların %50 oranlarında bu görüşe az ve orta derecede katılım gösterdikleri, ortaokul mezunu katılımcıların %45.5 oranında bu görüşe az katılım gösterdikleri, lise, ön lisans ve lisans mezunu katılımcıların bu görüş için çok katılım gösterdiklerini ve bu oranların sırasıyla %38.9 ve %100 şeklinde olduğunu ifade etmişlerdir.

Çalıştığım sahada işe başlamadan önce toplantı yapılıyor, kimin hangi görevde ve nerede çalışacağı ile ilgili bilgilendirme yapılıyor görüşünün çalışma süresine göre analizi ise şu şekildedir; 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir. 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar ve 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe az katıldıklarını ve bu oranın sırasıyla %46.2 ve %50 şeklinde olduğunu belirtmişlerdir. 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %40 oranında tamamen katıldıklarını, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı ise bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak değerleri Çizelge 4.9’da ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.9. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Sahada İşe Başlamadan Önce Toplantı Yapılıyor, Kimin Hangi Görevde ve Nerede Çalışacağı İle İlgili Bilgilendirme Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Sahada İşe Başlamadan Önce Toplantı Yapılıyor, Kimin Hangi Görevde ve Nerede Çalışacağı İle İlgili Bilgilendirme Yapılıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul		%50	%50			%100
	Ortaokul	%9.1	%45.5	%36.4	%9.1		
	Lise	%5.6	%33.3	%5.6	%38.9	%16.7	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans				%100		
Çalışma Süresi	1-5 Yıl				%100		%100
	6-10 Yıl	%7.7	%46.2	%15.4	%30.8		
	11-15 Yıl	%10	%50	%20	%10	%10	
	16-20 Yıl		%20	%20	%20	%40	
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım kurumda işe başlamadan önce çalışacağım saha koşulları ile ilgili bilgi veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurumda işe başlamadan önce çalışacağım saha koşulları ile ilgili bilgi veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcıların %50 oranlarında bu görüşe az ve orta derecede katılım gösterdikleri, lise mezunu katılımcıların %33 oranlarında bu görüşe orta derecede ve çok katılım gösterdikleri, ortaokul mezunu katılımcıların bu görüşe %45.5 oranında az katılım gösterdikleri, ön lisans mezunu katılımcıların tamamı bu ifadeye orta derecede katılım gösterdikleri ve son olarak lisans mezunu katılımcıların tamamı bu görüş için az katılım gösterdiklerini ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda işe başlamadan önce çalışacağım saha koşulları ile ilgili bilgi veriliyor görüşünün çalışma sürelerine göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe çok katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %46.2 oranı ile orta derecede katılım gösterdiklerini, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranında bu görüşe çok katıldıklarını ve son olarak 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe az katılım gösterdiklerini ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.10'da ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.10. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İşe Başlamadan Önce Çalışacağım Saha Koşulları İle İlgili Bilgi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda İşe Başlamadan Önce Çalışacağım Saha Koşulları İle İlgili Bilgi Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul		%50	%50			%100
	Ortaokul	%18.2	%45.5	%18.2			
	Lise	%5.6	%22.2	%33.3	%33.3	%5.6	
	Ön Lisans			%100			
	Lisans		%100				
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25	%25	%50		%100
	6-10 Yıl	%7.7	%23.1	%46.2	%7.7	%15.4	
	11-15 Yıl	%20	%50	%20	%10		
	16-20 Yıl		%20	%20	%40	%20	
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım sahada kullanılan araç ve malzemelerin bakımı düzenli bir şekilde yapılıyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım sahada kullanılan araç ve malzemelerin bakımı düzenli bir şekilde yapılıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcılarının tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını, ortaokul mezunu katılımcılar %36.4 oranı ile bu görüşe az ve orta derecede katıldıklarını, lise mezunu olan katılımcılar bu görüşe %27.8 oranı ile az, orta ve çok derecede katıldıklarını, ön lisans mezunu olan katılımcıların tamamı ise bu görüşe çok katıldıklarını ve lisans mezunu olan katılımcılar tümü bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım sahada kullanılan araç ve malzemelerin bakımı düzenli bir şekilde yapılıyor görüşünün çalışma süresine göre analizi ise şu şekildedir; 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranında bu görüşe tamamen katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %46.2 oranı ile orta derecede katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranlarında bu görüşe az ve çok katıldıklarını ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.11’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.11. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Sahada Kullanılan Araç ve Malzemelerin Bakımı Düzenli Bir Şekilde Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Sahada Kullanılan Araç ve Malzemelerin Bakımı Düzenli Bir Şekilde Yapılıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%9.1	%36.4	%36.4			
	Lise	%5.6	%27.8	%27.8	%27.8	%11.1	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25		%25		%50	%100
	6-10 Yıl		%23.1	%46.2	%30.8		
	11-15 Yıl	%10	%40	%30	%20		
	16-20 Yıl		%40	%20	%40		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım saha da bir kaza ya da devrilme durumunda sürücüye zarar vermemesi için araçtaki tüm nesneler sabitlenmiş durumda görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım saha da bir kaza ya da devrilme durumunda sürücüye zarar vermemesi için araçtaki tüm nesneler sabitlenmiş durumda görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul ve ön lisans mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını, ortaokul mezunu katılımcıların %36.4 oranında bu görüşe az katıldıklarını, lise mezunu katılımcıların %33.3 oranı ile bu görüşe orta derecede katıldıklarını ve lisans mezunu olan katılımcılarının tamamı bu ifadeye orta derecede katıldıklarını belirtmiştir.

Çalıştığım saha da bir kaza ya da devrilme durumunda sürücüye zarar vermemesi için araçtaki tüm nesneler sabitlenmiş durumda görüşünün çalışma süreleri durumuna göre analizi ise şu şekildedir; 1 ila 5 yıl arasında ve 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu oranlar ise sırasıyla %50 ve %38.5 şeklindedir. 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %30 oranlarında bu görüşe az ve orta derecede katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranlarında bu görüşe az ve orta derecede katıldıklarını son olarak 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılarının tümü bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdelik olarak gösterimi Çizelge 4.12’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.12. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Saha Da Bir Kaza Ya da Devrilme Durumunda Sürücüyeye Zarar Vermemesi İçin Araçtaki Tüm Nesneler Sabitlenmiş Durumda Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Saha Da Bir Kaza Ya da Devrilme Durumunda Sürücüyeye Zarar Vermemesi İçin Araçtaki Tüm Nesneler Sabitlenmiş Durumda					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul				%100		%100
	Ortaokul	%18.2	%36.4	%18.2	%18.2	%9.1	
	Lise	%5.6	%22.2	%33.3	%22.2	%16.7	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%25	%50	%25	%100
	6-10 Yıl	%7.7	%23.1	%23.1	%38.5	%7.7	
	11-15 Yıl	%20	%30	%30	%10	%10	
	16-20 Yıl		%40	%40		%20	
	21 Yıl ve üzeri				%100		

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım kurumda ilk yardım ile ilgili gerekli eğitim veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurumda ilk yardım ile ilgili gerekli eğitim veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcıların %50 oranlarında bu görüşe orta ve çok derecede katıldıkları, ortaokul ve lise mezunu olan katılımcıların bu görüşe çok katıldıklarını ve bu oranlarında sırasıyla %27.3 ve %44 şeklinde olduğu, ön lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katılım gösterdiklerini ve lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe çok katılım gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda ilk yardım ile ilgili gerekli eğitim veriliyor görüşünün çalışma süreleri durumuna göre analizi ise şu şekildedir; Çalışma süreleri 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe çok katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %46.2 oranında bu görüşe çok katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %30 oranlarında bu görüşe az ve çok katılım gösterdiklerini, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranında tamamen katıldıklarını ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.13’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.13. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin, Çalıştığım Kurumda İlk Yardım İle İlgili Gerekli Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda İlk Yardım İle İlgili Gerekli Eğitim Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%50	%50		%100
	Ortaokul	%27.3	%18.2	%18.2	%27.3	%9.1	
	Lise	%5.6	%22.2	%11.1	%44.4	%16.7	
	Ön Lisans			%100			
	Lisans				%100		
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%25	%50	%25	%100
	6-10 Yıl	%23.1	%15.4	%15.4	%46.2		
	11-15 Yıl	%10	%30	%20	%30	%10	
	16-20 Yıl		%20	%20	%20	%40	
	21 Yıl ve üzeri				%100		

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım ekipte ilk yardım çantaları mevcut ve içindekiler içerik olarak düzenli olarak kontrol ediliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım ekipte ilk yardım çantaları mevcut ve içindekiler içerik olarak düzenli olarak kontrol ediliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıkları, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcıların tümü bu ifadeye çok katıldıklarını, ortaokul ve lise mezunu olan katılımcıların bu görüşe az katıldıklarını ve bu oranların sırasıyla %54.5, %38.9 şeklinde olduğunu ifade etmişlerdir.

Çalıştığım ekipte ilk yardım çantaları mevcut ve içindekiler içerik olarak düzenli olarak kontrol ediliyor görüşünün çalışma süreleri durumuna göre analizi ise şu şekildedir; Çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar bu görüşe %50 oranında tamamen katıldıklarını 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %38.5 oranları ile bu görüşe az ve orta derecede katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %60 oranında çok katıldıklarını ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.14’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.14. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Ekipte İlk Yardım Çantaları Mevcut ve İçindekiler İçerik Olarak Düzenli Olarak Kontrol Ediliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Ekipte İlk Yardım Çantaları Mevcut ve İçindekiler İçerik Olarak Düzenli Olarak Kontrol Ediliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul			%100			%100
	Ortaokul	%9.1	%54.5	%27.3	%9.1		
	Lise		%38.9	%22.2	%22.2	%16.7	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans				%100		
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25		%25	%50	%100
	6-10 Yıl		%38.5	%38.5	%15.4	%7.7	
	11-15 Yıl	%10	%50	%30	%10		
	16-20 Yıl		%40		%60		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda (özellikle el işaretleri) eğitimi veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda (özellikle el işaretleri) eğitimi veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu olan katılımcılar %50 oranlarında bu görüşe az ve orta derecede katıldıklarını, ortaokul mezunu ve lise mezunu katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerde sırasıyla %36.4 ve %33.3 şeklindedir. Ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu ifadeye az katıldıklarını belirtmiştir.

Sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda (özellikle el işaretleri) eğitimi veriliyor görüşünün çalışma süreleri durumuna göre analizi ise şu şekildedir; 1 ile 5 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranında bu görüşe çok katıldıklarını, 6 ile 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %53.8 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 11 ile 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %60 oranında bu görüşe hiç katılmadıklarını, 16 ile 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranlarında bu görüşe orta derecede ve çok katıldıklarını, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.15’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.15. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Konusunda (özellikle el işaretleri) Eğitimi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Konusunda (özellikle el işaretleri) Eğitimi Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul		%50	%50			%100
	Ortaokul	%27.3	%27.3	%36.4		%9.1	
	Lise	%16.7	%22.2	%33.3	%27.8		
	Ön Lisans		%100				
	Lisans		%100				
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25	%25	%50		%100
	6-10 Yıl		%53.8	%38.5	%7.7		
	11-15 Yıl	%60	%10	%30			
	16-20 Yıl			%40	%40	%20	
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, yılda en az bir defa unutma, ihmal ve tehlikeleri küçümsemeye bağlı olarak çıkabilecek kazalar hakkında bilgi veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre yılda en az bir defa unutma, ihmal ve tehlikeleri küçümsemeye bağlı olarak çıkabilecek kazalar hakkında bilgi veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul ve ortaokul mezunu katılımcılar bu görüşe hiç katılmadıklarını ve az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler ise sırasıyla %50 ve %27.3 şeklindedir. Lise mezunu katılımcılar %50 oranında bu görüşe orta derecede katıldıklarını, ön lisans mezunu katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını ve lisans mezunu olan katılımcıların da tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Yılda en az bir defa unutma, ihmal ve tehlikeleri küçümsemeye bağlı olarak çıkabilecek kazalar hakkında bilgi veriliyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranlarında bu görüşe orta derecede ve çok katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %38.5 oranı ile bu görüşe az katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar ile 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerde sırasıyla %40 ve %60 şeklindedir. 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tümü bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.16’da ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.16. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Yılda En Az Bir Defa Unutma, İhmal ve Tehlikeleri Küçümsemeye Bağlı Olarak Çıkabilecek Kazalar Hakkında Bilgi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Yılda En Az Bir Defa Unutma, İhmal ve Tehlikeleri Küçümsemeye Bağlı Olarak Çıkabilecek Kazalar Hakkında Bilgi Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50	%50				%100
	Ortaokul	%27.3	%27.3	%9.1	%18.2	%18.2	
	Lise	%11.1	%16.7	%50	%16.7	%5.6	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%50	%50		%100
	6-10 Yıl	%15.4	%38.5	%15.4	%15.4	%15.4	
	11-15 Yıl	%30	%20	%40		%10	
	16-20 Yıl			%60	%40		
	21 Yıl ve üzeri	%100					

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım kurumda kaza oluştuğunda eksik görülen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasıyla ilgili eğitim veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurumda kaza oluştuğunda eksik görülen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasıyla ilgili eğitim veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul, ortaokul, lise ve ön lisans mezunu olan katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler ise sırasıyla %50, %36.4, %33.3 ve %100 şeklindedir. Lisans mezunu olan katılımcıların tamamı ise bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda kaza oluştuğunda eksik görülen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasıyla ilgili eğitim veriliyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe tamamen katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %38.5 oranında orta derecede katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %30 oranlarında hiç katılmadıklarını ve az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %80 oranında orta derecede katıldıklarını ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.17’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.17. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Kaza Oluştuğunda Eksik Görülen Hususlarda Gerekli Tedbirlerin Alınmasıyla İlgili Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda Kaza Oluştuğunda Eksik Görülen Hususlarda Gerekli Tedbirlerin Alınmasıyla İlgili Eğitim Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50		%50			%100
	Ortaokul	%27.3	%27.3	%36.4	%9.1		
	Lise		%27.8	%33.3	%27.8	%11.1	
	Ön Lisans			%100			
	Lisans		%100				
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25	%25		%50	%100
	6-10 Yıl		%30.8	%38.5	%30.8		
	11-15 Yıl	%30	%30	%20	%20		
	16-20 Yıl		%20	%80			
	21 Yıl ve üzeri	%100					

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çarpma, kesilme, batma, ezilme, düşme vb. nedenlerle oluşan yaralara nasıl ve kim tarafından müdahale edeceği konusunda bilgilendirme yapılıyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çarpma, kesilme, batma, ezilme, düşme vb. nedenlerle oluşan yaralara nasıl ve kim tarafından müdahale edeceği konusunda bilgilendirme yapılıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul ve ortaokul mezunu katılımcılar bu görüşe hiç katılmadıklarını ve az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler sırasıyla %50 ve %27.3 şeklindedir. Lise, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler ise sırasıyla %38.9 ve %100 şeklindedir.

Çarpma, kesilme, batma, ezilme, düşme vb. nedenlerle oluşan yaralara nasıl ve kim tarafından müdahale edeceği konusunda bilgilendirme yapılıyor görüşünün çalışma süresi kapsamında analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl ve 6 ila 10 yıl arasında olan katılımcılar bu görüşe orta derecede katıldıklarını ve bu oranlarında sırasıyla %75 ve %46.2 şeklindedir. 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %50 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %40 oranında çok katıldıklarını, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.18’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.18. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çarpma, Kesilme, Batma, Ezilme, Düşme Vb. Nedenlerle Oluşan Yaralara Nasıl ve Kim Tarafından Müdahale Edeceği Konusunda Bilgilendirme Yapılıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çarpma, Kesilme, Batma, Ezilme, Düşme Vb. Nedenlerle Oluşan Yaralara Nasıl ve Kim Tarafından Müdahale Edeceği Konusunda Bilgilendirme Yapılıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50	%50				%100
	Ortaokul	%27.3	%27.3	%18.2	%9.1	%18.2	
	Lise	%5.6	%33.3	%38.9	%22.2		
	Ön Lisans			%100			
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl			%75	%25		%100
	6-10 Yıl	%23.1	%23.1	%46.2	%7.7		
	11-15 Yıl	%20	%50	%10	%10	%10	
	16-20 Yıl		%20	%20	%40	%20	
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım kurum tarafından biyolojik etkenlere ısırılan ya da sokan yabani hayvanlardan (kene, ayı, yılan, domuz, arı, vb.) kaynaklanabilecek rahatsızlıklara karşı önlemler alınıyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurum tarafından biyolojik etkenlere ısırılan ya da sokan yabani hayvanlardan (kene, ayı, yılan, domuz, arı, vb.) kaynaklanabilecek rahatsızlıklara karşı önlemler alınıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ortaokul, lise, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu oranlar ise sırasıyla %36.4, %44.4 ve %100 şeklindedir. İlkokul mezunu olan katılımcılar %50 oranlarında hiç katılmadıklarını veya orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurum tarafından biyolojik etkenlere ısırılan ya da sokan yabani hayvanlardan (kene, ayı, yılan, domuz, arı, vb.) kaynaklanabilecek rahatsızlıklara karşı önlemler alınıyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar bu görüşe %50 oranında çok katıldıklarını, 6 ila 10 yıl ve 11 ila 15 yıl arasında olan katılımcılar bu görüşe %46.2 ve %60 oranlarında az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar %40 ve %100 oranında bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.19’da ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.19. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurum Tarafından Biyolojik Etkenlere Isıran ya da Sokan Yabani Hayvanlardan (kene, ayı, yılan, domuz, arı, vb.) Kaynaklanabilecek Rahatsızlıklara Karşı Önlemler Alınıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurum Tarafından Biyolojik Etkenlere Isıran ya da Sokan Yabani Hayvanlardan (kene, ayı, yılan, domuz, arı, vb.) Kaynaklanabilecek Rahatsızlıklara Karşı Önlemler Alınıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50		%50			%100
	Ortaokul	%27.3	%36.4	%18.2	%18.2		
	Lise	%16.7	%44.4	%22.2	%11.1	%5.6	
	Ön Lisans		%100				
	Lisans		%100				
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25	%25		%50		%100
	6-10 Yıl	%23.1	%46.2	%23.1		%7.7	
	11-15 Yıl	%20	%60	%10	%10		
	16-20 Yıl	%20	%20	%40	%20		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında, çalıştığım saha da canlı tehlikelere karşı güvenlik prosedürleri hakkında eğitim veriliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım saha da canlı tehlikelere karşı güvenlik prosedürleri hakkında eğitim veriliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu olan katılımcılar %50 oranlarında hiç katılmadıklarını veya orta derecede katıldıklarını, ortaokul ve lise mezunu olan katılımcılar %36.4 ve %33.3 oranları ile az katıldıklarını, ön lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe çok katıldıklarını ve lisans mezunu olan katılımcılar yine aynı oranla bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım saha da canlı tehlikelere karşı güvenlik prosedürleri hakkında eğitim veriliyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe orta derecede katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında olan katılımcılar %30.8 oranları ile bu görüşe az katıldıklarını veya orta derecede katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranlarında hiç katılmadıklarını veya az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %60 oranında bu görüşe çok katıldıklarını ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı bu görüşe orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.20’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.20. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Saha da Canlı Tehlikelere Karşı Güvenlik Prosedürleri Hakkında Eğitim Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Saha da Canlı Tehlikelere Karşı Güvenlik Prosedürleri Hakkında Eğitim Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50		%50			%100
	Ortaokul	%27.3	%36.4	%18.2	%9.1	%9.1	
	Lise	%5.6	%33.3	%27.8	%27.8	%5.6	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans	%100					
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25		%50	%25		%100
	6-10 Yıl	%7.7	%30.8	%30.8	%15.4	%15.4	
	11-15 Yıl	%40	%40	%10	%10		
	16-20 Yıl		%40		%60		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında çalıştığım kurumda fırtına ve yıldırım tehlikesine karşı koruyucu tedbirler hakkında bilgilendirme yapılıyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurumda fırtına ve yıldırım tehlikesine karşı koruyucu tedbirler hakkında bilgilendirme yapılıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul, ortaokul, lise ve ön lisans mezunu olan katılımcılar bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu oranlar sırasıyla %50, %45.5, %44.4 ve %100 şeklindedir. Lisans mezunu olan katılımcıların tamamı ise bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda fırtına ve yıldırım tehlikesine karşı koruyucu tedbirler hakkında bilgilendirme yapılıyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe orta derecede katıldıklarını, diğer yıllarda çalışan katılımcılar ise bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler ise sırasıyla %53.8, %50, %40 ve %100 şeklindedir. Değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.21’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.21. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Fırtına ve Yıldırım Tehlikesine Karşı Koruyucu Tedbirler Hakkında Bilgi Veriliyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda Fırtına ve Yıldırım Tehlikesine Karşı koruyucu Tedbirler Hakkında Bilgi Veriliyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50	%50				%100
	Ortaokul	%27.3	%45.5	%27.3			
	Lise	%5.6	%44.4	%22.2	%27.8		
	Ön Lisans		%100				
	Lisans	%100					
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25		%50	%25		%100
	6-10 Yıl	%7.7	%53.8	%30.8	%7.7		
	11-15 Yıl	%30	%50	%10	%10		
	16-20 Yıl	%20	%40		%40		
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında yangın söndürücüler mevcut ve son kullanma tarihleri ile basınç periyodik olarak kontrol ediliyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre yangın söndürücüler mevcut ve son kullanma tarihleri ile basınç periyodik olarak kontrol ediliyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu olan katılımcılar bu görüşe %50 oranlarında hiç katılmadıklarını veya az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Ortaokul, lise, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar ise bu görüşe %54.5, %44.4 ve %100 oranları ile orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Yangın söndürücüler mevcut ve son kullanma tarihleri ile basınç periyodik olarak kontrol ediliyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl, 6 ila 10 yıl, 11 ila 15 yıl ve 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe %75, %46.2, %40 ve %60 oranlarında orta derecede katıldıklarını ifade etmişlerdir. 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı ise bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.22’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.22. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Birimde İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Eğitimler, Uygulamalı Olarak Gösterildi Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Birimde İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Eğitimler, Uygulamalı Olarak Gösterildi					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50	%50				%100
	Ortaokul	%9.1		%54.5	%27.3	%9.1	
	Lise		%27.8	%44.4	%27.8		
	Ön Lisans			%100			
	Lisans			%100			
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25	%75			%100
	6-10 Yıl	%7.7	%15.4	%46.2	%30.8		
	11-15 Yıl	%10	%10	%40	%30	%10	
	16-20 Yıl		%20	%60	%20		
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında çalıştığım kurumda hava karardığında çalışma durduruluyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurumda hava karardığında çalışma durduruluyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu olan katılımcılar bu görüşe %50 oranlarında hiç katılmadıklarını veya orta derecede katıldıklarını, ortaokul mezunu olan katılımcılar %45.5 oranında bu görüşe az katıldıklarını, lise mezunu katılımcılar %27.8 oranları ile bu görüşe hiç katılmadıklarını veya çok katıldıklarını, ön lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe az katıldıklarını ve lisans mezunu olan katılımcılar yine aynı oranla bu görüşe tamamen katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda hava karardığında çalışma durduruluyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ila 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe tamamen katıldıklarını, 6 ila 10 yıl arasında çalışan katılımcılar %38.5 oranları ile bu görüşe az katıldıklarını, 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %30 oranlarında bu görüşe orta derecede ve az katıldıklarını, 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranlarında bu görüşe az katıldıklarını veya çok katıldıklarını, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tümü bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.23’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.23. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Hava Karardığında Çalışma Durduruluyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda Hava Karardığında Çalışma Durduruluyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50		%50			%100
	Ortaokul	%18.2	%45.5	%18.2	%9.1	%9.1	
	Lise	%27.8	%22.2	%5.6	%27.8	%16.7	
	Ön Lisans		%100				
	Lisans					%100	
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25			%25	%50	%100
	6-10 Yıl	%30.8	%38.5		%15.4	%15.4	
	11-15 Yıl	%20	%30	%30	%10	%10	
	16-20 Yıl	%20	%40		%40		
	21 Yıl ve üzeri			%100			

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında çalıştığım kurumda çalıştığım işe uygun olarak yorgunluğu azaltmak için uygun aralıklarla molalar veriliyor ve iş rotasyonu uygulanıyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p < 0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurumda çalıştığım işe uygun olarak yorgunluğu azaltmak için uygun aralıklarla molalar veriliyor ve iş rotasyonu uygulanıyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu olan katılımcılar %50 oranlarında bu görüşe hiç katılmadıklarını veya az katıldıklarını, ortaokul mezunu olan katılımcılar %36.4 oranında bu görüşe az katıldıklarını, lise mezunu olan katılımcılar %33.3 oranlarında bu görüşe çok ve az katıldıklarını, lisans mezunu olan katılımcıların tümü bu görüşe tamamen katıldıklarını ve ön lisans mezunu olan katılımcılar yine ayı oranla bu görüşe çok katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Çalıştığım kurumda çalıştığım işe uygun olarak yorgunluğu azaltmak için uygun aralıklarla molalar veriliyor ve iş rotasyonu uygulanıyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; çalışma süresi 1 ile 5 yıl arasında olan katılımcılar %50 oranında bu görüşe çok katıldıklarını, 6 ile 10 yıl arasında çalışan katılımcılar % 38.5 oranında bu görüşe az katıldıklarını, 11 ile 15 yıl arasında çalışan katılımcılar %30 oranlarında az katıldıklarını veya orta derecede katıldıklarını, 16 ile 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %60 oranında bu görüşe tamamen katıldıklarını, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tamamı ise bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.24’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.24. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurumda Çalıştığım İşe Uygun Olarak Yorgunluğu Azaltmak İçin Uygun Aralıklarla Molalar Veriliyor ve İş Rotasyonu Uygulanıyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurumda Çalıştığım İşe Uygun Olarak Yorgunluğu Azaltmak İçin Uygun Aralıklarla Molalar Veriliyor ve İş Rotasyonu Uygulanıyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%50	%50				%100
	Ortaokul	%9.1	%36.4	%18.2	%9.1	%27.3	
	Lise		%33.3	%5.6	%33.3	%27.8	
	Ön Lisans				%100		
	Lisans					%100	
Çalışma Süresi	1-5 Yıl		%25		%50	%25	%100
	6-10 Yıl	%7.7	%38.5		%30.8	%23.1	
	11-15 Yıl	%10	%30	%30	%10	%20	
	16-20 Yıl		%20		%20	%60	
	21 Yıl ve üzeri		%100				

Katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri kapsamında çalıştığım kurum tarafından belirli dönemlerde motive edici etkinlikler düzenleniyor görüşünün karşılaştırmalı analizinde anlamsal açıdan bir ilişki olduğu yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir ($p<0.05$). Belirlemelere göre çalıştığım kurum tarafından belirli dönemlerde motive edici etkinlikler düzenleniyor görüşünün eğitim durumuna göre analizi şu şekildedir; ilkokul mezunu olan katılımcılar ve lisans mezunu olan katılımcıların tamamı bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Ortaokul, lise ve ön lisans mezunu olan katılımcılar bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler ise sırasıyla %45.5, %44.4 ve %100 şeklinde açıklanmaktadır.

Çalıştığım kurum tarafından belirli dönemlerde motive edici etkinlikler düzenleniyor görüşünün çalışma süresi durumuna göre analizi ise şu şekildedir; 1 ila 5 yıl, 6 ila 10 yıl ve 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu görüşe az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerler ise sırasıyla %50, %46.2 ve %50 şeklindedir. 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar %40 oranında bu görüşe orta derecede katıldıklarını ve 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcıların tümü ise bu görüşe hiç katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu değerlerin yüzdesel olarak gösterimi Çizelge 4.25’de ifade edildiği gibidir.

Çizelge 4.25. Eğitim ve Çalışma Sürelerinin Çalıştığım Kurum Tarafından Belirli Dönemlerde Motive Edici Etkinlikler Düzenleniyor Sorusu ile İlgili Yüzdelik Değerler

		Çalıştığım Kurum Tarafından Belirli Dönemlerde Motive Edici Etkinlikler Düzenleniyor					Total
		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum	
Eğitim	İlkokul	%100					%100
	Ortaokul	%36.4	%45.5	%9.1	%9.1		
	Lise	%16.7	%44.4	%38.9			
	Ön Lisans		%100				
	Lisans	%100					
Çalışma Süresi	1-5 Yıl	%25	%50	%25			%100
	6-10 Yıl	%30.8	%46.2	%23.1			
	11-15 Yıl	%30	%50	%20			
	16-20 Yıl	%20	%20	%40	%20		
	21 Yıl ve üzeri	%100					

Ankette yer alan sorular katılımcıların eğitim ve çalışma süreleri için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz edilmiştir. Bu analizde Anova testi uygulanmıştır. Anova bağımsız değişkenlerin kendi aralarında nasıl etkileşime girdiklerini ve bu etkileşimin bağımlı değişken üzerinde ki etkilerini analiz etmek için kullanılmaktadır. Bu testin analiz sonuçları da aşağıda ifade edildiği gibidir.

Ankette yer alan soruların katılımcıların vermiş olduğu cevap neticesinde eğitim durumuna göre analizinde istatistiksel olarak anlamsal açıdan önemli bir farklılık görülmemiştir ($p>0.05$).

Ankette yer alan sorular katılımcıların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda çalışma sürelerine göre analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda sadece Çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhalar ile ilgili bilgi sahibiyim ve Çalıştığım birimde güvenlikle ilgili kolaylıkla ulaşabileceğim başvuru kaynağı vardır soruları için anlamsal açıdan önemli bir farklılık görülmüştür ($p<0.05$). Diğer sorular için çalışma sürelerine göre analiz yapıldığında istatistiksel olarak aralarında anlamsal açıdan önemli bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Literatürde birçok araştırmacının iş sağlığı ve güvenliği hususunda eğitim ve çalışma süresi kapsamında ele aldığı araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmaların bazıları aşağıda ifade edildiği gibidir;

Seyhan(2012) yapmış olduğu araştırmada eğitimle alakalı ulaşılan sonuçlar şu şekildedir;

- Kişisel koruyucu ve teçhizat malzemelerini ne şekilde ve nasıl kullanılması ile ilgili eğitime ihtiyaç duyulduğunu vurgulamıştır. Bu doğrultuda ankete katılan katılımcıların %58,6'sı evet %17,2'si hayır ve %24,2'si kısmen seçenekleriyle değerlendirmiştir.
- Yine aynı araştırmada kaza, yaralanma ve korunma tekniklerinin uygulanması ile ilgili eğitimin gerekli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu doğrultu da katılımcıların %48,3'ü evet seçeneğini, %44,8'i hayır seçeneğini ve %6,92'u kısmen eğitime gerek duyuyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- İşletme alanlarında yer alan uyarı işaretleri ve levhalar hakkında eğitime ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Bu doğrultuda katılımcıların %48,3'ü evet, %34,5'i hayır ve %17,2'si kısmen şekilde değerlendirmiştir.
- Temizlik, hijyen gibi konular, kimyasal maddelerle ortaya çıkan riskler, yangın olayları, ilk yardım vb. konularda eğitimin bir ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çeribaş(2019) yapmış olduğu araştırmada kişisel koruyucu ekipmanlarının gerekli olma veya gerekli olmama durumunu, kişisel koruyucu araçların sağlanmış olma veya olmama durumunu ve el aletleri ile ilgili çalışma koşullarını analiz etmiştir.

Tetik(2019) yapmış olduğu araştırmada iş sağlığı ve güvenliği hakkında birkaç soruyu eğitim durumu ve cinsiyete göre karşılaştırmıştır. Değerlendirilen sorular şu şekilde ifade edilmiştir;

- İş kanunları hakkında bilgi düzeyi durumu
- İdari personel olarak iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alma durumu
- İş sağlığı ve güvenliği eğitim düzeyi
- İdari personel olarak iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alma isteği
- Sektördeki meslek hastalıkları hakkında bilgi sahibi olma düzeyi
- İş sağlığı ve güvenliği hakkında levha ve uyarıcı işaretler hakkında bilgi düzeyi
- İş kazalarında uygulanacak olan hukuki süreçler
- İş sağlığı ve güvenliği hakkında uygulanacak prosedür
- İş sağlığı ve güvenliği hakkında afiş ve uyarı işaretleri hakkında bilgiler

Sonuç olarak lise mezunlarının %50'si belirli seviyede yasaklayıcı işaretler hakkında bilgi sahibi olduğu üniversite mezunlarına göre ise %35'i yasaklayıcı ifadeler hakkında bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir şekilde de lise mezunu

katılımcıların %50'si iş sağlığı ve güvenliği kurallarını yeterli düzeyde uygularken yöneticilerin%40'ı bu kuralları belirli düzeyde uygulamıştır.

Gedik(2010) yapmış olduğu araştırmada çalışanların eğitim düzeylerinin ve verdikleri hizmet içi eğitimin işletmelerde daha kaliteli ve daha verimli iş yapmayı sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu araştırmada anketin ilk kısmında yer alan eğitim ve çalışma süresi durumunun, anketin 2. bölümünde yer alan sorular için karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bu analizlere göre gerçekleşen sonuçlar şu şekildedir;

- Eğitim ve çalışma süresinin çalışılan kurumda iş sağlığı ve güvenliği ilgili yeterli eğitim veriliyor sorusu için ortaokul ve lisans mezunu katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; ilkokul, lise ve ön lisans mezunu katılımcılar bu ifadeyi orta, çok ve tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir. Özellikle ön lisans ve lisans mezunu katılımcılar arasında bu soru için fark bulunmaktadır.
- Çalışma süresine göre ise bu soru için 10 yılı aşkın çalışanlar orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini belirtmişlerdir. Yeterli eğitim sorusunun eğitim durumu ve çalışma süresine göre farkları açıkça ifade edilmiştir.
- Çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhaları ile ilgili bilgi sahibi olmanın eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında sadece ön lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; ilkokul, ortaokul, lise ve lisans mezunu katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir. Katıldıklarını bu konu hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir.
- Çalışma süresine göre ise belirlenen tüm yıl aralıkları (1-5 yıl, 6-10 Yıl...) için katılımcılar bu konu hakkında bilgi sahibi olduklarını ve bu ifadeye katıldıklarını belirtmiştir.
- Çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimler uygulamalı olarak gösteriliyor ifadesi için eğitim durumu karşılaştırmasında ortaokul ve ön lisans mezunu katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; ilkokul, lise ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresi karşılaştırmasında ise sadece 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcıların bu ifadeye az katıldıkları; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcıların bu ifadeye katılım gösterdiklerini belirtmişlerdir.
- Eğitim, bilgilendirme ve ehliyet ile ilgili belgeler kontrol ediliyor ve kayıt altına alınıyor sorusunun eğitim duruma göre karşılaştırmasında ortaokul mezunu katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; ilkokul, lise, ön

lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi orta, çok ve tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.

- Çalışma süresi karşılaştırmasında ise sadece 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu ifade için az katılım gösteriyorum şeklinde değerlendirme yaparken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifade için orta derecede ve tamamen katılım gösteriyorum şeklinde değerlendirmişlerdir.
- Çalıştığım kurumda işe başlamadan önce uygun kişisel koruyucu ve donanım malzemeleri eksiksiz olarak karşılanıyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve ön lisans mezunu katılımcılar bu ifadeye orta ve çok derecede katılım şeklinde değerlendirirken; ortaokul ve lise mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirmiş ve lisans mezunu olan katılımcılar ise bu ifadeye hiç katılım göstermediklerini ifade etmişlerdir.
- Çalışma süresi karşılaştırmasında ise belirlenen tüm yıl aralıklarında katılımcılar bu ifadeye az, orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini belirtmiştir.
- Çalıştığım kurumda kişisel koruyucu ve donanım malzemelerinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili eğitim veriliyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi çok katılıyorum şeklinde değerlendirirken; ortaokul ve lise mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmada ise belirlenen tüm yıl aralıklarında katılımcılar bu ifade için az, orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Kişisel koruyucular standartlarına uygun, CE işaretli ve Türkçe kullanım kılavuzu bulunuyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; lise ve ön lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiş ve ortaokul mezunu olan katılımcılar ise bu ifadeye orta derecede katılıyorum şeklinde ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmada özellikle 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeye çok katıldıklarını; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar ise bu ifadeye az ve orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalıştığım işte kullanılan araçların periyodik bakım ve kontrolleri yapılıyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında sadece ortaokul mezunu olan

katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumları bu ifadeyi orta ve çok derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.

- Çalışma süresine göre karşılaştırmada ise 6 ila 10 yıl ve 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok derecede katılım gösteriyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım sahada işe başlamadan önce toplantı yapılıyor, kimin hangi görevde ve nerede çalışacağı ile ilgili bilgilendirme yapılıyor sorusu için eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve ortaokul mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; lise, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmada ise sadece 6 ila 10 yıl ve 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıl aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta, çok ve tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım kurumda işe başlamadan önce çalışacağım saha koşulları ile ilgili bilgi veriliyor sorusu için eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul, ortaokul ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; lise ve ön lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeye orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmada ise sadece 11 ila 15 yıl ve 21 yıl üzeri çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım sahada kullanılan araç ve malzemelerin bakımı düzenli bir şekilde yapılıyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında sadece ortaokul ve lise mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumlarına göre katılımcılar bu ifadeye orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmada ise sadece 11 ila 15 yıl ve 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.

- Çalıştığım sahada bir kaza yada devrilme durumunda sürücüye zarar vermemesi için araçtaki tüm nesneler sabitlenmiş durumda sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında sadece ortaokul mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumlarına sahip katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise sadece 11 ila 15 yıl ve 16 ila 20 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım kurumda ilkyardım ile ilgili gerekli eğitim veriliyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında tüm eğitim durumlarına göre katılımcılar bu ifadeye orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise sadece 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi çok ve tamamen katılıyorum şeklinde ifade etmiştir.
- Çalıştığım ekipte ilkyardım çantaları mevcut ve içindekiler içerik olarak düzenli olarak kontrol ediliyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ortaokul ve lise mezunu olan katılımcılar bu ifadeye az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumuna göre katılımcılar bu ifadeyi orta ve çok derecede katılıyorum şeklinde ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise sadece 6 ila 10 yıl ve 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeye orta, çok ve tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda (özellikle el işaretleri) eğitimi veriliyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul, ön lisans ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeye az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; ortaokul ve lise mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise özellikle 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeye hiç katılmadıklarını; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeye az ve orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.

- Yılda en az bir defa unutma, ihmal ve tehlikeleri küçümsemeye bağlı olarak çıkabilecek kazalar hakkında bilgi veriliyor sorusun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve ortaokul mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumuna sahip katılımcılar bu ifadeye orta ve çok derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise sadece 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu ifade hiç katılmadıklarını diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeye az ve orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalıştığım kurumda kaza oluştuğunda eksik görülen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasıyla ilgili eğitim veriliyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul mezunu olan katılımcılar bu ifadeye hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumlarına sahip katılımcılar bu ifadeyi az ve orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise 11 ila 15 yıl, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu ifadeye hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az, orta ve tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çarpma, kesilme, ezilme, düşme vb. nedenlerle oluşan yaralara nasıl ve kim tarafından müdahale edeceği konusunda bilgilendirme yapılıyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında özellikle ilkokul ve ortaokul mezunu katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumuna sahip olan katılımcılar bu ifadeyi az ve orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre ise belirlenen tüm yıl aralığında katılımcılar bu ifadeyi az, orta ve çok derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım kurum tarafından biyolojik etkenlere ısırın ya da sokan hayvanlardan kaynaklanabilecek rahatsızlıklara karşı önlemler alınıyor sorusun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul mezunu katılımcılar bu ifadeye hiç katılmadıklarını, diğer eğitim durumuna sahip olan katılımcılar ise bu ifadeye az ve orta derecede katılım gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre ise 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi çok katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az ve orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.

- Çalıştığım sahada canlı tehlikelere karşı güvenlik prosedürleri hakkında eğitim veriliyor sorunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken özellikle ön lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir. Diğer eğitim durumlarına sahip katılımcılar ise bu ifadeyi az ve orta derecede katılıyorum şeklinde ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre ise 11 ila 15 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az, orta ve çok katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım kurumda fırtına ve yıldırım tehlikesine karşı koruyucu tedbirler hakkında bilgilendirme yapılıyor sorusunun eğitim duruma göre karşılaştırmasında özellikle tüm eğitim gurupları bu ifadeyi hiç katılmıyorum veya az katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre ise sadece 1 ila 5 yıl arasında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Yangın söndürücüler mevcut ve son kullanma tarihleri ile basınç periyodik olarak kontrol ediliyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında sadece ilkokul mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumlarına sahip katılımcılar bu ifadeyi orta derecede katılıyorum şeklinde ifade etmiştir.
- Çalışma süresine göre karşılaştırmasında ise sadece 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalıştığım kurumda hava kardığında çalışma durduruluyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve lise mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; ortaokul ve ön lisans mezunu olan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirmiş ve lisans mezunu olan katılımcılar ise bu ifadeyi tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre ise belirlenen tüm yıl aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az ve orta derecede katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.

- Çalıştığım kurumda, çalıştığım işe uygun olarak yorgunluğu azaltmak için uygun aralıklarla molalar veriliyor ve iş rotasyonu uygulanıyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında tüm eğitim grupları için katılımcılar bu ifadeyi az, çok ve tamamen katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre ise belirlenen tüm yıl aralıkları için katılımcılar bu ifadeyi az, orta ve tamamen katılıyorum şeklinde ifade etmiştir.
- Çalıştığım kurum tarafından belirli dönemlerde motive edici etkinlikler düzenleniyor sorusunun eğitim durumuna göre karşılaştırmasında ilkokul ve lisans mezunu olan katılımcıların bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer eğitim durumuna sahip olan katılımcılar ise bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.
- Çalışma süresine göre ise 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar bu ifadeyi hiç katılmıyorum şeklinde değerlendirirken; diğer yıllar aralığında çalışan katılımcılar bu ifadeyi az katılıyorum şeklinde değerlendirmiştir.

Yukarıda anlatılanlar doğrultusunda özetle önerilen maddeler şu şekildedir;

- Ön lisans mezunu olan katılımcılar çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhaları ile ilgili bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir. Bu doğrultuda çalışma alanında bu tür bilgilerin daha detaylı ve anlaşılır biçimde bütün katılımcılara eksiksiz olarak anlatılması gerekmektedir.
- Lisans mezunu olan katılımcılar çalıştığım kurumda işe başlamadan önce uygun kişisel koruyucu ve donanım malzemeleri eksiksiz olarak karşılanmadığını ifade etmiştir. Aynı şekilde tüm eğitim grupları dahilinde bütün çalışan bireyler için bu ekipmanların eksiksiz ve tam olarak karşılanması gerekmektedir.
- İlkokul, ortaokul, 21 Yıl ve üzeri çalışan katılımcılar için yılda en az bir defa unutmama, ihmal ve tehlikeli küçümsenmeye bağlı olarak çıkabilecek kazalar hakkında bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir. Bu doğrultuda bütün çalışanlar için bu alanda tehlike ve risk durumları hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları için gerekli tüm işlemler yapılmalıdır.
- Lisans mezunu katılımcılar çalıştıkları sahada canlı tehlikelere karşı güvenlik prosedürleri hakkında eğitim verilmediğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda gerekli prosedür uzman ekiplerce detaylı bir şekilde çalışanlara aktarılmalıdır.
- İlkokul ve lisans mezunu katılımcılar çalıştığım birimde ilkyardım ile ilgili gerekli eğitimin verilmediğini ifade etmiştir. İş sağlığı ve güvenliği için öncelikli olarak

önem teşkil eden ilk yardım eğitimi bütün çalışanlara eksiksiz olarak uygulamalı bir şekilde gösterilmelidir.

- Çalıştığım kurumda fırtına ve yıldırım tehlikesine karşı koruyucu tedbirler hakkında bilgilendirme yapılıyor sorusunun tüm eğitim grupları için ve belirlenen tüm yıl aralıkları için hiç katılım göstermedikleri veya az bu ifadeye az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda bu konuyla ilgili olarak; bu duruma karşı nasıl tedbir alınması ve korunulması gerektiği hakkında gerekli prosedürler eksiksiz ve anlaşılır bir şekilde tüm çalışanlara aktarılmalıdır.

Sonuç olarak tüm işletmeler İş sağlığı ve güvenliği konusuna gerekli önemi vermelidir. Her alanda ve her birimde uzman ekipler oluşturularak iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli prosedürler, eğitimler, meslek hastalıkları, iş kazaları gibi durumlar yönetici grupları dahil tüm çalışan gruba eksiksiz ve uygulamalı olarak gösterilmelidir. Gerekli görüldüğü alanlarda bağlı bulunan İlin üniversitelerinde ilgili fakülte ve bölümlerinde bu konu hakkında akademisyenlerden destek ve öneriler alınmalıdır. Tüm çalışanlar ve yöneticiler eğitilmeli ve bu konu hakkında bilinçlendirmeli, işletmelerde belirli aralıklarla denetlenmelidir.

KAYNAKLAR

- Ağyürek, C.(2018). *6331 Sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanununun orman teşkilatındaki etkilerinin irdelenmesi (Erzurum orman fidanlık müdürlüğü örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Artvin.
- Arpa, M.,& Çakı, C. (2018). İş kazalarını konu alan iş güvenliği reklamlarında duygusal çekiciliklerin kullanımı Avustralya ve Singapur iş güvenliği reklamları üzerine inceleme, *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 8(2), 153-172.
- Ateş, Ö.T.(2018). *İş sağlığı ve iş güvenliğinde risk analizi: mobilya sektöründe bir uygulama*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Baloğlu, C.(2012). *Avrupa Birliği ve Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği*, Yüksek Lisans Tezi, T. C. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Başbuğ, A.(2013) İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği, Aydoğdu Ofset, Mayıs, s. 16
- Bozkurt, A.(2017). *Ormancılık çalışmalarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları (Karabük orman işletme müdürlüğü örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Camkurt, M.Z. (2007). İşyeri çalışma sistemi ve işyeri fiziksel faktörlerinin iş kazaları üzerindeki etkisi, *TÜHİS İş Hukuku Ve İktisat Dergisi*, 21(1).
- Centel, T., (1997). İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuatı, MESS Yayını, İstanbul.
- Ceylan, G.(2018) *Orman ürünleri sanayinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği bilincinin incelenmesi (İzmir ve Balıkesir illeri örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Çakmaklı, U.(2019) İş sağlığı ve güvenliği kapsamında orman depolarının ve risklerinin önceliklendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Çali, A.(2018). *Diyarbakır diyor orman ürünleri fabrikasında üretimin temel aşamalarında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması*, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Çeribaş, L.(2019). *İstanbul büyükşehir belediyesi park bahçe ve yeşil alanlar daire başkanlığı çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği analizleri (İstanbul Avrupa yakası örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce.
- Çiçek, Ö. ve Öçal, M., (2016). Dünyada ve Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi, *HAK-İŞ Uluslar arası Emek ve Toplum Dergisi*, 5,11, 108-128.
- Demir, G. (2006). *İş sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasında işyeri isg kurullarının etkinliği*, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

- Durdu, A.(2006). *İşçi sağlığı ve iş güvenliği düzenlemeleri ile ilgili işgörenlerin tutumlarını belirlemeye yönelik bir araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Durgun, M., Serin, H., Şahin, Y., (2015). Palet Üretim İşçilerinin Çalışma Ortamı ve İş Kazaları. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3(3), 545-548.
- Elbir, H.(2019). *Ormancılıkta iş sağlığı ve güvenliği algısı: İstanbul orman bölge müdürlüğü örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Erkul, İ. (1988). Sosyal Politika Dersleri, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, AÖF Yayınları, 1.Cilt.
- Eroğlu, H., Acar, H.H. ve Topalak, Ö., (2002). Ormancılığımızda Kullanılması Gereken Koruyucu Elbise ve Ekipmanların Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Standartları Açısından Değerlendirilmesi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri A, Sayı 1, ISSN: 1302-7085, s:121-133.
- Eser, F.(2019). *Mobilya üretimi yapılan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir alan araştırması*, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Gençer, E. (2014). *Kalite yönetim sistemi ile iş sağlığı ve işçi güvenliği yönetim sisteminin imalat sektöründe iş kazası ve meslek hastalıklarının etkisinin araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gifford, M. (2009). Safetyandhealth in theEuropeanforestrysector – Theimpact of moreopenmarketsand of increasedregulation, WorkingPaper No 264, ISBN: 978-92-2-121479-3 (print) ISBN: 978-92-2-121480-9 (web pdf) International Labour Office, Geneva.
- Greef M, Broek K. V.(2004). Quality of theWorking Environment and Productivity. EuropeanAgencyforSafetyandHealth at WorkWorkingPaper, Belgium.
- Güçlü, M. (2007). *Ohsas 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Gülşen H. (2004). İş Sağlığı Ve Güvenliği Konseptinin Dünyadaki Gelişmeler Işığında Değerlendirilmesi, *TİSK İşveren Dergisi*, 42.
- Gümüş, S., Türk, T. (2007). Orman Yangın İşçilerinde İşçi Sağlığı ve Güvenlik Verilerinin Tespitine Yönelik Araştırma, *Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1.
- Güneysu, G.(2016) *Bir kereste işletmesi üretim sürecinde iş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirme çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- İnce, M.(2019). *Küçük ölçekli mobilya sanayi işletmelerinde iş kazalarının analizi: adana ili örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce.

- Kahveci, M.(2019) *İş sağlığı ve güvenliği algısı ve güvenlik iklimi ölçümü: İnegöl bölgesi mobilya sektörü çalışanları örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Kaplan, G.(2013). *Kobi'lerde işçi sağlığı ve iş güvenliği yönetimi ve bir risk analizi örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Karaca, A. (2013). *Türk sosyal güvenlik hukukunda iş kazası kavramı*, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Kohn, J. P., Timmons, D. L., and Besesi, M., (1991). Occupational Health and Safety Professionals: Who Are We? What Do We Do? Professional Safety 36, 1.
- Küçükarslan, A.B.(2017). *Ormancılık sektöründe iş sağlığı ve güvenliği*, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Miraboğlu, M. (1983). Ormancılık İşletme İktisadı, İ.Ü. Yayın No:3143, Orman Fak. Yayın No:340, İstanbul.
- Müngen, U. (2004). İş Güvenliği Ders Notları, Yapı İşletmesi Anabilim dalı, İstanbul.
- Nuri, Ö.E. (1994). İnşaat Sektöründe İş Güvenliği, Türkiye Mühendislik Haberleri.
- Odaman, S. (2006). "İş Sağlığı ve Güvenliği", Türk Standartları Enstitüsü.
- Ofluoğlu, G. ve Sarıkaya, G., (2005). OHSAS 18001 İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Çaycuma İİBF, Kamu-İş, 8, 3.
- OGM
,2021 <https://ankaraobm.ogm.gov.tr/Sayfalar/IsletmeMudurlukleri/CankiriIslMud.aspx>
- Öcal, A.(2010). Sağlık çalışanlarında iş sağlığı ve güvenliği, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme yönetimi anabilim dalı. İstanbul.
- Özkılıç, Ö.(2005). İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri ve risk değerlendirme metodolojileri, Ankara: Ajans Türk Basımevi, 28.
- Öztürk, K.(2016). *Orman ürünleri sanayi sektöründe iş sağlığı ve güvenliğine yönelik çalışan algısının incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Seyhan, Y.(2009). *Ankara ilinde, ağaç işleri sektöründe faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli işletmelerde iş sağlığı ve iş güvenliği üzerine araştırmalar*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Şahin, S., (2010). *Ohsas işçi sağlığı ve iş güvenliğinde insan kaynaklarının yeri ve önemi*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

- Şimşek, M.(2020). *Orman bölge müdürlüklerinin etkinliğinin veri zarflama analizi ile belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon.
- Tetik, A.(2019). *Gaziantep ilindeki orman ürünleri firmalarında çalışan yöneticilerin iş sağlığı ve güvenliği bilinç düzeyinin araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Tor, D.(2015). *İş sağlığı ve güvenliğinde risk analizi: kapı imalat sektöründe bir uygulama*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Uçak, G.(2011). *Çalışanların yönetime katılması alanı olarak iş sağlığı ve güvenliği*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Uysal, B.,Özçiftçi, A., & Kurt, Ş. (2005). Türkiye’de küçük ve orta ölçekli mobilya imalat işletmelerinde meydana gelen iş kazalarının analizi. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 18(3), 439-451.
- Yanturalı, B. (2015). *İş Sağlığı ve Güvenliğinde Risk Değerlendirmesi ve Bir Uygulama Çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Yılmaz, B.A., (2018). *Ormanların Karbon Depolama Miktarının Ekonomik Analizi (Örümcek Orman İşletme Şefliği Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Yılmaz, H. (2013). *İş kazası kavramı ve sonuçları*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, K.(2015). *Ağaç işleri endüstrisinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevcut durumun belirlenmesi: mobilya sektörü örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

Değerli katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, görev aldığınız yerel yönetimlerde maruz kaldığınız sorunlar, alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, malzeme kullanımları ve yeterlilikleri, görevli personelin bilgi düzeyinin belirlenmesidir.

Anketin doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için vereceğiniz dürüst ve eksiksiz yanıtlar çok önemlidir. Vereceğiniz bilgiler bu çalışma dışında herhangi bir yerde kullanılmayacaktır. Bu çalışmaya katılarak sağlamış olduğunuz katkı için teşekkür ederiz.

Bu anket 2 bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde 5 kişisel soru cümlesi; 2. Bölümde 25 maddeden oluşan ölçek yer almaktadır.

1. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1.Cinsiyet:

() Erkek

() Bayan

2. Çalışma Süreleri

() 1-5 yıl

() 6-10 yıl

() 11-15 yıl

() 16-20 yıl

() 21<yıl

3. Yaş Grupları

() 20-25

() 26-35

() 36-45

() 46<50

() 51<yıl

4. Eğitim Durumu

() İlkokul

() Ortaokul

() Lise

() Ön lisans

() Lisans

5. Kurumunuzda ki mesleğiniz

() Mevsimlik işçi

() Kadrolu işçi

() İdari personel

() Teknik personel

2. BÖLÜM

Sizin Performans Algınız...		Ta ma me n Kat ılı y oru m	Çok katı lıy o ru m	Or ta Der ece de Kat ılı y oru m	Az Kat ılı y oru m	Hiç Kat ılı mı yor um
Aşağıda sizin halen devam ettiğiniz görevinizde iş sağlığı ve güvenliği açısından malzeme kullanımı ve iş sağlığı ve güvenliği hakkında bazı ifadeler bulunmaktadır. Lütfen bu ifade edilen durumlarla ilgili olarak beklentilerinizin hangi derecede karşılanıp karşılanmadığını,						
(1) Hiç Katılmıyorum,						
(2) Az Katılıyorum,						
(3) Orta Derecede Katılıyorum,						
(4) Çok Katılıyorum,						
(5) Tamamen Katılıyorum, seçeneklerinden uygun değeri 1-2-3-4- 5, Daire içerisine alarak işaretleyiniz.						
1	Çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeterli eğitim veriliyor.	5	4	3	2	1

2	Çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili afiş, uyarı işaretleri ve levhalar ile ilgili bilgi sahibiyim.	5	4	3	2	1
3	Çalıştığım kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimler, uygulamalı olarak gösteriliyor.	5	4	3	2	1
4	Eğitim, bilgilendirme ve ehliyet ile ilgili belgeler kontrol ediliyor ve kayıt altına alınıyor.	5	4	3	2	1
5	Çalıştığım kurumda işe başlamadan önce uygun kişisel koruyucu ve donanım malzemeleri eksiksiz olarak karşılanıyor.	5	4	3	2	1
6	Çalıştığım kurumda kişisel koruyucu ve donanım malzemelerinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili eğitim veriliyor.	5	4	3	2	1
7	Kişisel koruyucular standartlara uygun, CE işaretli ve Türkçe kullanım kılavuzu bulunuyor.	5	4	3	2	1
8	Çalıştığım işte kullanılan araçların periyodik bakım ve kontrolleri yapılıyor.	5	4	3	2	1
9	Çalıştığım sahada işe başlamadan önce toplantı yapılıyor ve kim hangi görevde ve kimin nerede çalışacağı ile ilgili bilgilendirme yapılıyor.	5	4	3	2	1
10	Çalıştığım kurumda işe başlamadan önce çalışacağım saha koşulları ile ilgili bilgi veriliyor.	5	4	3	2	1
11	Çalıştığım sahada kullanılan araç ve malzemelerin bakımı düzenli bir şekilde yapılıyor.	5	4	3	2	1
12	Çalıştığım saha da bir kaza yada devrilme durumunda sürücüyü zarar vermemesi için araçtaki tüm nesneler sabitlenmiş durumda.	5	4	3	2	1
13	Çalıştığım birimde ilk yardım ile ilgili gerekli eğitim veriliyor.	5	4	3	2	1
14	Çalıştığım ekipte ilk yardım çantaları mevcut ve içindekiler içerik olarak düzenli olarak kontrol ediliyor.	5	4	3	2	1
15	Sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda (özellikle el işaretleri) eğitimi veriliyor.	5	4	3	2	1
16	Yılda en az 1 defa unutma, ihmal ve tehlikeleri küçümsemeye bağlı olarak çıkabilecek kazalar hakkında bilgi veriliyor.	5	4	3	2	1
17	Çalıştığım kurumda kaza oluştuğunda eksik görülen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasıyla ilgili eğitim veriliyor.	5	4	3	2	1
18	Çarpma, kesilme, batma, ezilme düşme vb. nedenlerle oluşan yaralara nasıl ve kim tarafından müdahale edeceği konusunda bilgilendirme yapılıyor.	5	4	3	2	1
19	Çalıştığım kurum tarafından Biyolojik etkenlere-ısıran yada sokan yabani hayvanlardan(kene, ayı, yılan, domuz arı vb.) kaynaklanabilecek rahatsızlıklara karşı önlemler alınıyor.	5	4	3	2	1
20	Çalıştığım saha da bulunan canlı tehlikelere karşı güvenlik prosedürleri hakkında eğitim veriliyor.	5	4	3	2	1
21	Çalıştığım kurumda fırtına ve yıldırım tehlikesine karşı koruyucu tedbirler hakkında bilgilendirme yapılıyor.	5	4	3	2	1
22	Yangın söndürücüler mevcut ve son kullanma tarihleri ile basınç periyodik olarak kontrol ediliyor.	5	4	3	2	1
23	Çalıştığım kurumda hava karardığında çalışma durduruluyor.	5	4	3	2	1
24	Çalıştığım kurumda, çalıştığım işe uygun olarak yorgunluğu azaltmak için uygun aralıklarla molalar veriliyor ve iş rotasyonu uygulanıyor.	5	4	3	2	1
25	Çalıştığım kurum tarafından belirli dönemlerde motive edici etkinlikler düzenleniyor.	5	4	3	2	1

Anket bitmiştir, bu araştırmaya katılımınız için TEŞEKKÜRLER...